

Język angielski – komunikacja bez granic

Katarzyna Śnieg

**Narzędzia pomiaru dydaktycznego i narzędzia
do ewaluacji procesu rozwijania kompetencji kluczowych,
opracowane dla szkoły branżowej I i II stopnia
w zakresie nauczania języka angielskiego**

opracowany w ramach projektu:

**„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego
i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów
oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Renata Rychlicka, Piotr Mazur
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Spis treści	
WSTĘP	5
ROZDZIAŁ I	
Testy pomiaru dydaktycznego badające poziom wiedzy i umiejętności	7
1.1. Testy diagnozy wstępnej (2 równoległe testy)	7
1.2. Testy diagnozy bieżącej (2 równoległe testy)	14
1.3. Testy diagnozy śródrocznej (2 równoległe testy)	22
1.4. Test diagnozy na zakończenie (2 równoległe testy)	31
ROZDZIAŁ II	
Testy diagnostyczne badające przyrost wiedzy i umiejętności	40
ROZDZIAŁ III	
Arkusze samooceny i oceny koleżeńskiej	50
3.1. Samoocena	50
3.2. Ocena koleżeńska	51
ROZDZIAŁ IV	
Arkusze formatywnej i sumującej ewaluacji kompetencji kluczowych	53
4.1. Arkusz formatywnej ewaluacji kompetencji kluczowych	53
4.2. Sumująca ewaluacja kompetencji kluczowych	54
ROZDZIAŁ V	
Przykłady dobrych praktyk planowania ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych dostosowane do specyfiki przedmiotu i etapu edukacyjnego	56
ROZDZIAŁ VI	
Arkusze ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych (nauczyciel, uczeń)	64
6.1. Arkusz ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych dla nauczyciela	64
6.2. Arkusz ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych dla ucznia	65

6.3. Przeprowadzenie analizy SWOT w oparciu o wyniki ewaluacji kompetencji kluczowej	66
BIBLIOGRAFIA	67

WSTĘP

Ocenianie umiejętności uczniów, ich postępów oraz ewaluacja rozwoju kompetencji kluczowych jest jednym z najtrudniejszych elementów procesu nauczania. Stanowi integralną część procesu nauczania związaną z przekazywaniem informacji zwrotnych i wyciąganiem wniosków przez obie strony – nauczyciela i ucznia. Dla nauczyciela stanowi wskazówkę, co należy zmienić w sposobie nauczania, a dla ucznia – w jaki sposób się uczyć, aby osiągnąć swój cel edukacyjny.

Zaproponowane przez autorkę niniejszej publikacji narzędzia mają na celu dostarczenie uczniowi informacji o jego mocnych i słabych stronach, wskazanie na obszary wymagające poprawy, zaangażowanie ucznia w proces edukacyjny poprzez ocenianie koleżeńskie, samoocenę oraz proces refleksji dotyczący informacji zwrotnej na temat czynionych postępów. Wypracowane narzędzia koncentrują się również na motywującej i wspierającej funkcji oceniania w całym procesie kształcenia zorientowanym na rozwijanie kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych, a tym samym skutecznego funkcjonowania na rynku pracy.

W pierwszym rozdziale przedstawiono testy diagnostyczne badające poziom wiedzy i umiejętności ucznia (testy diagnozy wstępnej, bieżącej, śródrocznej oraz końcowej). Rozdział drugi prezentuje testy diagnostyczne badające przyrost wiedzy i umiejętności, które skupiają się na obserwacji rozwoju kompetencji językowych ucznia. W rozdziale trzecim przedstawiono propozycje arkusza samooceny uczniowskiej oraz oceny koleżeńskiej, które wpisują się w strategię oceniania kształtującego. Rozdział czwarty to arkusze formatywnej i sumatywnej ewaluacji kompetencji kluczowych skupiające się na zmianach, jakie nastąpiły w wiedzy, umiejętnościach oraz postawach uczniów w cyklu kształcenia. Rozdział piąty prezentuje przykłady dobrych praktyk planowania ewaluacji kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych, które są poświęcone metodzie projektu. Na rozdział szósty składają się arkusze ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych dla nauczyciela oraz ucznia, które to dostarczają informacji o poziomie rozwoju kompetencji u uczniów.

Adresatami niniejszej publikacji są nauczyciele prowadzący zajęcia dydaktyczne z języka angielskiego w szkole branżowej I stopnia (wersja III.BS1.1) oraz II stopnia (wersja III.BS2.1). Zaproponowane narzędzia pomiaru dydaktycznego i narzędzia do ewaluacji procesu rozwijania kompetencji kluczowych powinny stanowić odpowiedni zestaw wskazówek zarówno dla tych nauczycieli, którzy rozpoczynają pracę w zawodzie, jak również dla doświadczonych pedagogów, którzy poszukują innowacyjnych rozwiązań dydaktycznych związanych z ewaluacją procesu dydaktycznego.

Przedstawione w niniejszej publikacji narzędzia pomiaru dydaktycznego oparte są o koncepcje teoretyczne zaprezentowane w programach nauczania języka angielskiego do szkoły branżowej I i II stopnia autorstwa Justyny Maziarskiej-Lesisz oraz w opracowanym do niego poradniku metodycznym autorstwa Katarzyny Śnieg. W szczególności publikacja ta odnosi się do konstruktywizmu, uczenia się głębokiego, podejścia humanistycznego, komunikacyjnego oraz zintegrowanego nauczania językowo-przedmiotowego (CLIL).

W zamieszczonych w dokumencie wzorach testów wykropkowaniem oznaczono miejsca do wpisania odpowiedzi przez uczniów. Przygotowując testy, nauczyciel może zwiększyć ilość miejsca na odpowiedzi, a w razie potrzeby dodać w poleceniach dodatkową instrukcję dla uczniów (np. „Zapisz odpowiedź i w wykropkowanym miejscu”).

ROZDZIAŁ I

Testy pomiaru dydaktycznego badające poziom wiedzy i umiejętności

Właściwe ocenianie osiągnięć uczniów ma ogromne znaczenie. Poza funkcją kontrolną ocenianie pełni również funkcję diagnostyczną. Jeśli ocenianie jest prowadzone systematycznie i zgodnie z ustalonymi zasadami, wówczas stanowi ważną informację zwrotną nie tylko dla nauczyciela, ale też dla ucznia, w ten sposób motywując go, stymulując do dalszej pracy oraz wykorzystując ocenę do budowania pozytywnego nastawienia do nauki. Wspólna refleksja nad procesem uczenia się daje więc uczniowi większe poczucie sprawczości oraz sukcesu, mierzonego nie tylko wynikami sprawdzianów, ale pełną świadomością realnych umiejętności.

Kontrola opanowania treści nauczania przez uczniów może mieć charakter bieżący, śródroczny, końcowy i może przyjmować różne formy w zależności od celu testowania, np. odpowiedź ustna, kartkówka, praca klasowa.

Testy diagnostyczne określają poziom osiągnięć i postępów ucznia, wskazując na jego mocne i słabe strony, a zebrane dzięki testom diagnostycznym informacje dostarczają cennych wskazówek, w jaki sposób uczniowie powinni się uczyć, aby odnieśli sukces edukacyjny.

1.1. Testy diagnozy wstępnej (2 równoległe testy)

Zgodnie z informacjami zawartymi w programie nauczania języka angielskiego dla szkoły branżowej I i II stopnia nadrzędnym celem kształcenia językowego jest skuteczne porozumiewanie się w języku obcym zarówno w mowie, jak i w piśmie. Dlatego język obcy nowożytny powinien być traktowany jako narzędzie umożliwiające uczniowi osiągnięcie różnych celów komunikacyjnych oraz **realizację zadań związanych z zawodem**, w którym kształcą się uczeń. W miarę rozwijania umiejętności językowych uczeń powinien dążyć do osiągania coraz wyższego stopnia poprawności językowej w zakresie stosowanych środków językowych, struktur językowych, gramatycznych oraz fonetycznych (Dz.U. 2017, poz. 356).

Prezentowane testy diagnozy wstępnej sprawdzają **poziom opanowania kompetencji językowych** i przeznaczone są do realizacji na początku nauki w pierwszej klasie szkoły branżowej I stopnia. Na tym etapie uczeń powinien posługiwać się dość szerokim zasobem środków językowych, rozumieć proste typowe wypowiedzi oraz samodzielnie formułować krótkie wypowiedzi ustne i pisemne. Wyniki testu na wstępie pozwolą nauczycielowi w przemyślany i skuteczny sposób dobrać dla każdego ucznia materiały służące rozwijaniu umiejętności w celu zaspokajania jego indywidualnych potrzeb edukacyjnych. Należy również pamiętać, że **diagnoza „na wejściu” jest podstawą planowania i organizowania procesu kształcenia** w szkole, więc im wcześniej nauczyciel zorientuje się, jakie umiejętności i wiadomości posiada uczeń, tym łatwiej będzie można zaplanować odpowiednie metody nauczania stymulujące jego rozwój.

Zaproponowane testy diagnozy wstępnej obejmują swoim zakresem bloki tematyczne: „Człowiek”, „Praca”, „Życie rodzinne i towarzyskie” oraz „Zdrowie”. Testy sprawdzają umiejętności czytania i słuchania ze zrozumieniem, umiejętność tworzenia prostych wypowiedzi pisemnych, znajomość słownictwa (reagowanie językowe) oraz

podstawowych struktur gramatycznych. Na rozwiązanie testu nauczyciel powinien przeznaczyć maksymalnie jedną jednostkę lekcyjną.

Wersja A

Zadanie I. (5 pkt) Spośród odpowiedzi A, B, C wybierz tę, która właściwie uzupełnia każdą parę zdań (1.1.–1.5.).

1.1. Are you interested ..... modern art?

..... my opinion, you should apologize to him.

A) on   B) in   C) at

1.2. I live in a flat which is located five minutes from the city .....

My best friend loves being in the ..... of attention.

A) centre   B) part   C) market

1.3. My grandma is over sixty years old but she is still in good .....

Tom cares about his ..... He eats fresh fruit and vegetables every day.

A) centre   B) shape   C) health

1.4. .... some sleep if you feel tired.

Don't worry. I'm sure you'll ..... better soon.

A) have   B) get   C) feel

1.5. We are redecorating my bedroom at the moment ..... I am sleeping in my brother's bedroom.

I love helping people ..... I am going to be a nurse in the future.

A) but   B) because   C) so

Zadanie II. (4 pkt) Posłuchaj dialogu pomiędzy ofiarą wypadku a dyspozytorem pogotowia. Uzupełnij brakujące informacje. W luki (2.1.–2.5.) wstaw 1–2 wyrazy poprawnie uzupełniające zdania.

The witness is calling the 2.1. .... number because there's been an accident. It happened on the roadway A6 just 2.2. .... from the Luton Airport. Unfortunately, there are 2.3. .... injured: 2 people are unconscious while the other 2 have minor injuries – 2.4. .... in the back and nosebleed. Finally, the operator asks the witness about his/her 2.5. ....

Zadanie III. (5 pkt) Przeczytaj wiadomość e-mail. Zaznacz, która z odpowiedzi (3.1.–3.5.) jest prawdziwa (true), a która fałszywa (false).

Hi from Claire,

I am Claire and I am a sixteen-year-old student from New Mexico, USA. I am a student at a local high school. I dream of becoming a cook so at the weekends (on Saturday and Sundays) I work in the local restaurant. I am a waitress there but I hope to become a chef one day.

I am tall and slim with dark brown hair and brown eyes. I am quite confident, easygoing but sometimes I can be shy. Unfortunately, I am an only child. I have a cousin my age who is like a brother to me.

In my free time I go to live concerts or watch films (I love Netflix series 😊). I am allergic to pets so I don't have either a cat or a dog ☹️.

I am looking for a friend who wants to share passion to music and films with me. Please, write soon and tell me about yourself and your life.

Hugs and kisses,

Claire

(Tekst własny)

3.1. Claire is a cook.	True/False
3.2. Claire doesn't work in the restaurant on weekdays.	True/False
3.3. She has only one brother.	True/False
3.4. She doesn't have any pets.	True/False
3.5. She watches concerts on TV.	True/False

Zadanie IV. (5 pkt) Uzupełnij poniższe minidialogi (4.1.–4.5.), wybierając prawidłową odpowiedź: A, B lub C.

4.1. A) .....

B) She is short and slim. She has dark hair and brown eyes.

A) What does she like? B) What is she like? C) What does she look like?

4.2. A) Hi, I'm Peter.

B) .....

A) Nice to meet you. B) You are very kind. C) Let's go to the cinema.

4.3. A) What are you keen on?

B) .....

A) I'm shy and quite modest. B) I'm into sport. C) I'm short and a little bit plump.

4.4. A) I hate speaking in public.

B) .....

A) Really? Me too. B) Why not? C) I'm not sure.

4.5. A) Where's Mark?

B) .....

A) Not really, sorry. B) He's in his room. C) He's funny and honest.

Zadanie V. (5 pkt) Popatrz na zdjęcie i opisz je. W opisie powinny znaleźć się następujące informacje: kto to jest, co robi, w jakim miejscu się znajduje. Użyj od 30

do 50 słów. (Obrazek przedstawia około 30-letniego mężczyznę pracującego w domu przy komputerze i pijącego kawę).

.....

.....

Wersja B

Zadanie I. (5 pkt) Spośród odpowiedzi A, B, C wybierz tę, która właściwie uzupełnia każdą parę zdań (1.1.–1.5.)

1.1. My sister-in-law is really good ..... sport.

Look ..... him! He's going to win this race!

A) in   B) at   C) up

1.2. One ..... ticket to Bristol, please.

Susan is a ..... mother. She doesn't have a husband.

A) return   B) single   C) lonely

1.3. My younger brother and sister ..... lots of pictures every day.

Please, come in and ..... a seat.

A) take   B) get   C) make

1.4. Jenny is allergic ..... nuts and chocolate.

I am addicted ..... coffee. I can't stop drinking it in the morning.

A) with   B) at   C) to

1.5. Don't ..... all your money on sweets, please!

You should ..... more time studying. The exams are closes and closer.

A) take   B) have   C) spend

Zadanie II. (4 pkt) Posłuchaj dialogu pomiędzy ofiarą wypadku a dyspozytorem pogotowia. Uzupełnij brakujące informacje. W luki (2.1.–2.5.) wstaw 1–2 wyrazy poprawnie uzupełniające zdania.

The witness is calling the 2.1. .... number because there's been an accident. It happened on the 2.2. .... just 8 miles from the Luton Airport. Unfortunately, there are 4 people injured: 2 people are unconscious while the other 2 have minor injuries – pain in the 2.3. .... and nosebleed. The operator tells the witness to inform the people with minor injuries not to 2.4. .... Finally, the operator asks the accident witness about the 2.5. ....

Zadanie III. (5 pkt) Przeczytaj wiadomość e-mail. Zaznacz w tabeli znakiem X, która z odpowiedzi (3.1.–3.5.) jest prawdziwa (true), a która fałszywa (false).

To: malikaedwards

Subject: My new neighbour

Dear Malika,

How are you? I've got to tell you something about my new neighbour. Her name is Monique. She is from Paris, France and she is also sixteen years old, like you and me. She lives next to me with her grandma, her mum, dad and a little brother. Although she is French she can speak English quite well.

Monique wears very strange alternative clothes – long black skirts, black jeans, black old T-shirts, black boots and lots of accessories like bracelets, necklaces or rings.

She is a very polite and modest person who has a lot of interests like cooking, doing yoga and jogging.

I hope you will like her when you visit me in June. Hope to hear from you soon.

All the best,

Tricia

(Tekst własny)

- 3.1. Monique is Tricia's new classmate. True/False
 3.2. Malika is older than Tricia. True/False
 3.3. Monique likes wearing jewellery. True/False
 3.4. Monique isn't a rude person. True/False
 3.5. Monique has many hobbies. True/False

Zadanie IV. (5 pkt) Uzupełnij poniższe minidialogi (4.1.–4.5.), wybierając prawidłową odpowiedź: A, B lub C.

4.1. A) .....

B) He is very sensitive and sociable.

A) What does he like? B) What is he like? C) What does he look like?

4.2. A) Would you like something to eat?

B) .....

A) Yes, please. B) You are welcome. C) Here you are.

4.3. A) What are you into?

B) .....

A) I often drink tea. B) Dancing and hiking. C) I'm quite stressed.

4.4. A) I don't like gardening.

B) .....

A) Really? I do. B) So do I. C) Not at all.

4.5. A) Can you help me with this bag?

B) .....

A) Never mind. B) Sorry, it's too old. C) Yes, of course.

Zadanie V. (5 pkt) Popatrz na zdjęcie i opisz je. W opisie powinny znaleźć się następujące informacje: kto to jest, co robi, w jakim miejscu się znajduje. Użyj od 30 do

50 słów. (Zdjęcie przedstawia mężczyznę w średnim wieku grającego w tenisa ziemnego na hali sportowej).

.....

.....

Klucz odpowiedzi / kryteria oceniania wypowiedzi pisemnej

Wersja A

1.1. B	1.2. A	1.3. C	1.4. B	1.5. C	2.1. 911	2.2. 8 miles	
2.3. 4 people		2.4. pain	2.5. name	3.1. F	3.2. T	3.3. F	3.4. T
3.5. F	4.1. C	4.2. A	4.3. B	4.4. A	4.5. B		

Wersja B

1.1. B	1.2. B	1.3. A	1.4. C	1.5. C	2.1. 911	2.2. A6	
(roadway)	2.3. back	2.4. move/	stand/ sit	2.5. name	3.1. F	3.2. F	3.3. T
3.4. T	3.5. T	4.1. B	4.2. A	4.3. B	4.4. A	4.5. C	

Transkrypcja:

W: Hello, 911?

O: Yes, please, how can I help you?

W: I'm calling you because there's been an accident.

O: Where did it happen?

W: On the A6 roadway about 8 miles from Luton Airport.

O: Is there anyone injured? And if yes, what are some possible injuries the victims might suffer from?

W: There are 4 people injured. 2 women and 2 men.

O: What is their condition?

W: Most of them are more or less OK. One woman has a back pain, one man is nose bleeding, but 2 people are unconscious, unfortunately.

O: All right. Inform the two people with minor injuries not to stand or sit. They shouldn't try to move. The ambulances are on their way. And what's your name? Who am I talking to?

W: Susan Smith.

(Tekst własny)

Zadanie V. Opis ilustracji. W tym zadaniu nauczyciel ocenia przekaz informacji (po 1 punkcie za każdą informację – **kto to jest, co robi, w jakim miejscu się znajduje**) oraz poprawność gramatyczną (2 punkty – brak błędów leksykalno-gramatycznych, 1 punkt – nieliczne błędy leksykalne i gramatyczne niezaburzające przekazanej informacji, 0 punktów – liczne błędy mające wpływ na zrozumienie informacji).

Kartoteka testów diagnozy wstępnej (Wersja A i B)

a) treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Znajomość środków językowych:

Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych) umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów:

- 1) „Człowiek” (zadanie III, V);
- 4) „Praca” (zadanie V – test 1);
- 5) „Życie rodzinne i towarzyskie” (zadanie III);
- 11) „Zdrowie” (zadanie I i II).

II. Uczeń rozumie proste wypowiedzi ustne (...):

- 5) znajduje w wypowiedzi określone informacje.

III. Uczeń rozumie proste wypowiedzi pisemne(...):

- 4) znajduje w tekście określone informacje.

V. Uczeń tworzy krótkie, proste, zrozumiałe wypowiedzi pisemne (...):

1. opisuje ludzi, przedmioty (...) (zadanie V).

XIII. Uczeń stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) i strategie kompensacyjne, w przypadku gdy nie zna lub nie pamięta wyrazu (np. upraszczanie formy wypowiedzi, zastępowanie innym wyrazem, opis, wykorzystywanie środków niewerbalnych).

b) wyszczególnienie umiejętności, poprzez które stopień opanowania wiedzy może być oceniany:

- umiejętność rozumienia, wykorzystywania i refleksyjnego przetwarzania czytanego tekstu;
- umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji;
- umiejętność stosowania strategii komunikacyjnych (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, rozumienia tekstu zawierającego nieznaną słowa i zwroty) oraz strategii kompensacyjnych (np. zastąpienie innym słowem, opis, parafraza);
- umiejętne doskonalenie swojej świadomości językowej (np. dostrzeganie podobieństw i różnic między językiem polskim i angielskim);
- umiejętność posługiwania się środkami językowymi przydatnymi w skutecznym komunikowaniu się w języku angielskim w mowie i w piśmie;
- odwoływanie się do wiedzy ogólnej, wiedzy o świecie.

c) poziom opanowania wiedzy:

- Wiedza:
  - A) zapamiętanie nowych słów (zadanie I i IV);
  - B) zrozumienie wiadomości pisemnej oraz wypowiedzi ustnej (zadanie II i III);
- Umiejętności:
  - C) stosowanie wiadomości do rozwiązania zadań zamkniętych (zadanie I i IV);
  - D) stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych (zadanie V).

d) zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/umiejętności

Kryteria (skala):

- Posiadasz świadomość leksykalno-gramatyczną i potrafisz wybrać wspólną odpowiedź dla pary zdań (1 – słabo, 2–3 – przeciętnie, 4 – dobrze, 5 – bardzo dobrze, 6 – wspaniale).
- Rozumiesz proste wypowiedzi ustne i potrafisz znaleźć w nich określone informacje z zakresu tematycznego „Zdrowie” (1 – słabo, 2–3 – przeciętnie, 4 – dobrze, 5 – bardzo dobrze, 6 – wspaniale).
- Potrafisz zrozumieć i prosty tekst pisany z zakresu tematycznego „Człowiek” oraz „Życie rodzinne i towarzyskie” i znaleźć w nim określone informacje (1 – słabo, 2 – przeciętnie, 3 – dobrze, 4 – bardzo dobrze, 5 – wspaniale).
- Potrafisz reagować w typowych sytuacjach, wykorzystując poznane środki leksykalno-gramatyczne (1 – słabo, 2–3 – przeciętnie, 4 – dobrze, 5 – bardzo dobrze, 6 – wspaniale).
- Potrafisz opisać ilustrację prostymi słowami (1 – słabo, 2 – przeciętnie, 3 – dobrze, 4 – wspaniale).

Komentarz metodyczny: Korzystając z zaproponowanego testu, należy dostosować jego formę do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE). W przypadku uczniów słabowidzących zaleca się zastosowanie powiększonej bezszeryfowej czcionki oraz większego odstępu między liniami tekstu. W przypadku uczniów z deficytem słuchu należy pozwolić im korzystać z transkrypcji tekstu słuchanego. W przypadku uczniów ze stwierdzoną dysleksją rozwojową w zadaniu V nauczyciel nie oznacza błędów ortograficznych, o ile słowo jest zrozumiałe, a jego pisownia nie zmienia jego znaczenia.

Zaleca się, aby nie oceniać testu diagnozy wstępnej, gdyż jego celem jest zapoznanie się nauczyciela z zespołem klasowym, jego umiejętnościami i wiedzą nabytą na poprzednim etapie edukacyjnym. Test „na wstępie” pomaga nauczycielowi w planowaniu pracy z uczniami i ułatwia wybór odpowiednich metod i strategii nauczania. Warto, aby uczniowie skorzystali z zestawu kryteriów oceniania, dzięki którym zyskają wiedzę, jak kształtuje się ich poziom umiejętności po okresie nauki w szkole podstawowej.

1.2. Testy diagnozy bieżącej (2 równoległe testy)

Testy diagnozy bieżącej to jeden ze sposobów monitorowania postępów ucznia oraz diagnozowanie ewentualnych trudności. Celem oceniania bieżącego jest monitorowanie rozwoju ucznia. Ocenianie bieżące pozwala nauczycielowi na rozpoznanie indywidualnych potrzeb swoich uczniów, a uczniom pozwala na kształcenie odpowiedzialności za własny proces edukacyjny.

Proponowane testy diagnozy bieżącej skierowane są dla uczniów klasy pierwszej szkoły branżowej I stopnia (obszar 6 – turystyczno-gastronomiczny) i obejmują zakres jednego bloku tematycznego: „Żywność” (produkty żywnościowe, restauracja, przepisy kulinarne). Niniejsze propozycje testów sprawdzają umiejętności słuchania i czytania ze zrozumieniem, umiejętność zastosowania rzeczowników policzalnych i niepoliczalnych, słownictwo z danego zakresu tematycznego oraz umiejętność komunikacyjną – odpowiedzi na pytania. Na rozwiązanie zaleca się jedną jednostkę lekcyjną.

Wersja A

Zadanie I. (6 pkt) Posłuchaj tekstu na temat różnego rodzaju kaw powstałych na bazie espresso. Dopasuj rodzaj kawy (1.1.–1.6.) do jej opisu (A–G). Wpisz rozwiązanie poniżej. Jeden z opisów został podany dodatkowo.

1.1. Doppio	A. Espresso with steamed milk.
1.2. Ristretto	B. Espresso, whipped cream, chocolate, cookies.
1.3. Cappuccino	C. Double shot of espresso with water.
1.4. Caffè latte	D. A glass of warm milk with espresso.
1.5. Espresso macchiato	E. Less caffeinated than espresso.
1.6. Espresso con Panna	F. Espresso with a bit of foamed milk.
	G. Espresso, hot milk, steamed milk foam.

1.1. – .....

1.2. – .....

1.3. – .....

1.4. – .....

1.5. – .....

1.6. – .....

Zadanie II. (6 pkt) Uzupełnij podane zdania (2.1.–2.6.) słowami wymienionymi poniżej. Dwa słowa podano dodatkowo i nie pasują do żadnego ze zdań.

MENU / TABLE / DESSERT / ORDER / SWEETS / TAKEAWAY / BILL / WINE

- 2.1. Excuse me, can we have a ..... for two, please?
- 2.2. Are you ready to .....?
- 2.3. Let's go to this Chinese ..... and have some food to eat at home.
- 2.4. I'd like some strawberry ice-cream for ....., please.
- 2.5. Here's your ..... and the wine list.
- 2.6. Can we have the ....., please? We want to pay now.

Zadanie III. (5 pkt) Przeczytaj opisy pięciu restauracji. Dopasuj pytania (3.1.–3.5.) do odpowiedniej restauracji (A–E). Wpisz rozwiązanie poniżej.

Food and restaurants

Are you looking for somewhere special to go this weekend? Do you want to try something new? Check out one of these hot new restaurants.

A. Taj Mahal

It is a centrally located Indian restaurant, perfect for eating before or after the cinema or a show. It is a real taste of India. In warmer months of the year, you can enjoy your meal in the beautiful garden. The most popular dishes are Tandoori chicken and lamb Tikka with mild, medium or hot spices (you decide if you want it to be hot or not!). For

experienced customers there is extra hot! The prices are affordable. Our trained and friendly staff will make your visit in the restaurant unforgettable.

B. Tuscany Taste

It is a family restaurant where food is always prepared with passion. Every dish is prepared with the best and freshest food. The chefs have all been trained in Italy and they make both traditional and modern dishes. Choose from a tasty selection of pasta, pizza and seafood.

C. Your Local Caff

Remember when cafés served full English breakfasts – perfectly cooked sausages, tasty bacon, beans, fried bread and eggs – with a strong cup of tea? Well, here in this place you can have your breakfast at any time you like during the day while you listen to your favourite music from the 1980s. Friendly and lovely atmosphere, amazing and not expensive food.

D. Happy Cow

This pretty restaurant serves healthy food that's tasty, too. Come in for a vegetarian snack at lunchtime (daily soup, stews and green salads), great fruit smoothies or a cappuccino and a delicious piece of cake in the afternoon. Ingredients are bought from local producers whenever possible. We simply offer healthy and tasty vegetarian meals. Everything is delicious, healthy and prepared with love.

E. Cafe Emi

The owner of this small café used to cook all kinds of food, but then she realised she preferred desserts to anything else. If you want meat or fish, don't come here. We only do desserts! Lots of different kinds of sweets. Chocolate lovers will be excited by the range of chocolate cakes. All the varieties of chocolate on offer, an endless number of combinations. It is the sweetest dessert place in London.

Źródło: learnenglishteens.britishcouncil.org (materiał zmodyfikowany; dostęp: 2.09.2022)

Which restaurant:

- 3.1. serves spicy food?
  - 3.2. is a paradise for those who like chocolate?
  - 3.3. you can eat breakfast in the afternoon?
  - 3.4. employs staff trained in Europe?
  - 3.5. is the best for someone who doesn't eat meat?
- 3.1. – .....
- 3.2. – .....
- 3.3. – .....
- 3.4. – .....
- 3.5. – .....

Zadanie IV. (6 pkt) Które wyrazy poprawnie uzupełniają zdania (4.1.–4.6.)? Podkreśl prawidłową odpowiedź.

4.1. I've put *too much/ too many* sugar in my tea.

4.2. I've added *a few/ a little* berries into the salad.

4.3. *How much/ How many* eggs do you need to prepare an omelette?

4.4. There aren't *some/ any* tomatoes left.

4.5. *How many/ How much* bottles of water do we have to buy?

4.6. We need to buy two *loaves of bread/ breads* for the weekend.

Zadanie V. (4 pkt) Odpowiedz na pytania (5.1.–5.2.) zgodnie ze wskazówkami zawartymi w nawiasach.

5.1. What do you usually have for breakfast? (W odpowiedzi prosi się o zawarcie co najmniej trzech produktów żywnościowych).

.....

5.2. What is the best restaurant you have ever been to? (Co to za rodzaj restauracji, gdzie, co zamówiłeś/zamówiłaś).

.....

Wersja B

Zadanie I. (6 pkt) Posłuchaj tekstu na temat różnego rodzaju kaw powstałych na bazie espresso. Dopasuj rodzaj kawy (1.1.–1.6.) do jej opisu (A–G). Wpisz rozwiązanie w wykropkowane miejsca. Jeden z opisów został podany dodatkowo.

1.1. Espresso

A. Espresso with steamed milk.

1.2. Cappuccino

B. Espresso, whipped cream, chocolate, cookies.

1.3. Caffè latte

C. Cold espresso, cold milk, ice.

1.4. Espresso macchiato

D. A glass of warm milk with espresso.

1.5. Latte macchiato

E. Coffee beans, water.

1.6. Frappe

F. Espresso with a bit of foamed milk.

G. Espresso, hot milk, steamed milk foam.

1.1. – .....

1.2. – .....

1.3. – .....

1.4. – .....

1.5. – .....

1.6. – .....

Zadanie II. (6 pkt) Uzupełnij podane zdania (2.1.–2.6.) słowami wymienionymi poniżej. Dwa słowa podano dodatkowo i nie pasują do żadnego ze zdań.

SPICY / STILL / ORDER / PEPPER / CREAM / LIST / BILL / WELL-DONE

- 2.1. Can I take your ....., please?
 2.2. Can we have salt and ....., please?
 2.3. I don't like rare steaks so, please, make sure it is .....

Zadanie III. (5 pkt) Przeczytaj opisy pięciu restauracji. Dopasuj pytania (3.1.– 3.5.) do odpowiedniej restauracji (A–E). Wpisz rozwiązanie w wykropkowane miejsca.

Food and restaurants

Are you looking for somewhere special to go this weekend? Do you want to try something new? Check out one of these hot new restaurants.

A. Taj Mahal

It is a centrally located Indian restaurant, perfect for eating before or after the cinema or a show. It is a real taste of India. In warmer months of the year, you can enjoy your meal in the beautiful garden. The most popular dishes are Tandoori chicken and lamb Tikka with mild, medium or hot spices (you decide if you want it to be hot or not!). For experienced customers there is extra hot! The prices are affordable. Our trained and friendly staff will make your visit in the restaurant unforgettable.

B. A) Tuscany Taste

It is a family restaurant where food is always prepared with passion. Every dish is prepared with the best and freshest food. The chefs have all been trained in Italy and they make both traditional and modern dishes. Choose from a tasty selection of pasta, pizza and seafood.

C. Your Local Caff

Remember when cafés served full English breakfasts – perfectly cooked sausages, tasty bacon, beans, fried bread and eggs – with a strong cup of tea? Well, here in this place you can have your breakfast at any time you like during the day while you listen to your favourite music from the 1980s. Friendly and lovely atmosphere, amazing and not expensive food.

D. Happy Cow

This pretty restaurant serves healthy food that's tasty, too. Come in for a vegetarian snack at lunchtime (daily soup, stews and green salads) or great fruit smoothies or a cappuccino and a delicious piece of cake in the afternoon. Ingredients are bought from local producers whenever possible. We simply offer healthy and tasty vegetarian meals. Everything is delicious, healthy and prepared with love.

E. Cafe Emi

The owner of this small café used to cook all kinds of food, but then she realised she preferred desserts to anything else. If you want meat or fish, don't come here. We only do desserts! Lots of different kinds of sweets. Chocolate lovers will be excited by the

range of chocolate cakes. All the varieties of chocolate on offer, an endless number of combinations. It is the sweetest dessert spot in London.

Źródło: learnenglishteens.britishcouncil.org (materiał zmodyfikowany; dostęp: 2.09.2022).

Which restaurant:

3.1. is the best for someone who doesn't eat meat?

3.2. employs staff trained in Europe?

3.3. is a paradise for those who like chocolate?

3.4. you can eat breakfast in the afternoon?

3.5. serves spicy food?

3.1. – .....

3.2. – .....

3.3. – .....

3.4. – .....

3.5. – .....

Zadanie IV. (6 pkt) Które wyrazy poprawnie uzupełniają zdania (4.1.–4.6.)? Podkreśl prawidłową odpowiedź.

4.1. There's *too much* / *too many* salt in this soup.

4.2. I've added *a few* / *a little* cloves of garlic into the sauce.

4.3. *How much* / *How many* flour do you need to prepare a pizza dough?

4.4. Would you like *some* / *any* orange juice?

4.5. *How many* / *How much* jars of jam do we have to buy?

4.6. I need just *a lot of* / *a little* milk to my coffee, not too much.

Zadanie V. (4p.) Odpowiedz na pytania (5.1.–5.2.) zgodnie ze wskazówkami zawartymi w nawiasach.

5.1. What is the worst restaurant you have ever been to? (Co to za rodzaj restauracji, gdzie, co zamówiłeś/zamówiłaś).

.....

5.2. What do you usually have for lunch at school? (W odpowiedzi prosi się o zawarcie co najmniej 3 produktów żywnościowych).

.....

Klucz odpowiedzi /kryteria oceniania wypowiedzi pisemnej

Wersja A

1.1. C	1.2. E	1.3. G	1.4. A	1.5. F	1.6. B	2.1. table
2.2. order.	2.3. takeaway		2.4. dessert	2.5. menu	2.6. Bill	
3.1. A	3.2. E	3.3. C	3.4. B	3.5. D	4.1. too much	
4.2. a few	4.3. How many		4.4. any	4.5. How many	4.6. loaves of bread	

Wersja B

- 1.1. E   1.2. G   1.3. A   1.4. F   1.5. D   1.6. C   2.1. order
 2.2. pepper 2.3. well-done   2.4. still   2.5. list   2.6. Spicy
 3.1. D   3.2. B   3.3. E   3.4. C   3.5. A   4.1. too much
 4.2. a few   4.3. How much   4.4. some   4.5. How many
 4.6. a little

Transkrypcja:

Espresso is a world famous coffee brewed by forcing a small amount of close to boiling water through finely coffee beans. A double espresso is called a doppio, and is served to the greatest enthusiasts of strong coffee. A properly prepared espresso should have a perfectly balanced taste consisting of sweet, bitter and sour flavours. Ristretto is a short shot of espresso coffee. The difference between espresso and ristretto lays in the amount of water used to prepare it. Ristretto is a little bit less caffeinated than espresso. Cappuccino is a type of a coffee drink prepared with espresso, hot milk and steamed milk foam, which gives the coffee a milder taste. Caffè latte is for people who prefer milky coffee. It is made with espresso, usually double, and steamed milk. It should consist of three layers: milk, espresso and milk foam at the top. Espresso macchiato is a coffee drink for enthusiasts of strong coffee, it is simply an espresso with a small amount of foamed milk. Latte macchiato is the best for those people who like a softer milky flavour. It consists of a glass of warm milk with a small amount of espresso. Espresso con Panna is an espresso with a spoon of cold whipped cream, garnished with chocolate and cookies. Frappe coffee is a coffee drink made in a blender with a cold espresso, cold milk and ice. It is recommended for hot days.

Źródło: zpe.gov.pl (tekst zmodyfikowany/skrócony; dostęp: 2.09.2022).

W zadaniu V w punktach **5.1.–5.2.** przyznaje się po 0,5 pkt za każdą odpowiedź w obrębie pytania oraz 0,5 pkt za poprawność gramatyczną, np. „What do you usually have for breakfast?” (W odpowiedzi prosi się o zawarcie co najmniej 3 produktów żywnościowych). „**I usually have a sandwich with cheese and ham**” – za tak sformułowaną odpowiedź uczeń zdobywa 2 pkt – wymienione zostały 3 informacje oraz zdanie jest komunikatywne i poprawne gramatycznie.

Kartoteka testów diagnozy bieżącej (wersja A i B)

a) treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Znajomość środków językowych:

Uczeń posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych) umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów:

6) żywienie (artykuły spożywcze, lokale gastronomiczne, diety, posiłki i ich przygotowanie) (zadania I–V).

II. Uczeń rozumie proste wypowiedzi ustne (...) (zadanie I):

5) znajduje w wypowiedzi określone informacje.

III. Uczeń rozumie proste wypowiedzi pisemne (...) (zadanie III)

3. znajduje w tekście określone informacje.

V. Uczeń tworzy krótkie, proste, zrozumiałe wypowiedzi pisemne (...) (zadanie V):

2. opisuje wydarzenia z życia codziennego;

4. relacjonuje wydarzenia z przeszłości.

VIII. Uczeń przetwarza tekst ustnie lub pisemnie (zadanie V):

2. przekazuje w języku polskim główne myśli lub wybrane informacje z tekstu w języku obcym.

IX. Uczeń dokonuje samooceny (...).

XIII. Uczeń stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) i strategie kompensacyjne, w przypadku gdy nie zna lub nie pamięta wyrazu (np. upraszczanie formy wypowiedzi, zastępowanie innym wyrazem, opis, wykorzystywanie środków niewerbalnych).

b) wyszczególnienie umiejętności, poprzez które stopień opanowania wiedzy może być oceniany:

- umiejętność rozumienia, wykorzystywania i refleksyjnego przetwarzania czytanego tekstu;
- umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji;
- umiejętność stosowania strategii komunikacyjnych (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, rozumienia tekstu zawierającego nieznaną słowa i zwroty) oraz strategii kompensacyjnych (np. zastąpienie innym słowem, opis, parafraza);
- umiejętne doskonalenie swojej świadomości językowej (np. dostrzeganie podobieństw i różnic między językiem polskim i angielskim);
- umiejętność posługiwania się środkami językowymi przydatnymi w skutecznym komunikowaniu się w języku angielskim w mowie i w piśmie;
- odwoływanie się do wiedzy ogólnej, wiedzy o świecie.

c) poziom opanowania wiedzy

- Wiedza:
  - A) zapamiętanie nowych słów (zadanie II);
  - B) zrozumienie wiadomości pisemnej (zadanie I, III);
- Umiejętności:
  - C) stosowanie wiadomości do rozwiązania zadań zamkniętych (zadanie IV);
  - D) stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych (zadanie IV i V).

d) zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/umiejętności

Kryteria (skala):

- Potrafisz zrozumieć ze słuchu tekst z zakresu tematycznego żywienia i dokonać selekcji informacji niezbędnych do rozwiązania zadania (1 – słabo, 2 – przeciętnie, 3 – dobrze, 4 – wspaniale).

- Znasz i potrafisz posługiwać się słownictwem z zakresu tematycznego „Żywnienie” (lokale gastronomiczne) (1–2 – słabo, 3 – przeciętnie, 4 – dobrze, 5 – bardzo dobrze, 6 – wspaniale).
- Rozumiesz proste wypowiedzi pisemne z zakresu tematycznego „Żywnienie” i potrafisz dokonać selekcji niezbędnych informacji w celu rozwiązania zadania (1 – słabo, 2 – przeciętnie, 3 – dobrze, 4 – bardzo dobrze, 5 – wspaniale).
- Znasz zasady używania i zastosowania rzeczowników policzalnych i niepoliczalnych (1 – słabo, 2 – przeciętnie, 3 – dobrze, 4 – bardzo dobrze, 5 – wspaniale).
- Potrafisz w prosty sposób pisemnie wyrazić swoją opinię dotyczącą lokalów gastronomicznych oraz codziennych posiłków (1–2 – słabo, 3–4 – przeciętnie, 5–6 – dobrze, 7 – bardzo dobrze, 8 – wspaniale).

Komentarz metodyczny: Korzystając z zaproponowanego testu diagnozy bieżącej, należy dostosować jego formę do **uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi**. W przypadku **uczniów słabowidzących** zaleca się zastosowanie powiększonej bezszeryfowej czcionki oraz większego odstępu między liniami tekstu, a w zadaniu III zaleca się wyszczególnić każdy paragraf tekstu innym kolorem czcionki. W przypadku **uczniów z deficytem słuchu** należy pozwolić im korzystać z transkrypcji tekstu słuchanego. W przypadku uczniów ze stwierdzoną **dysleksją rozwojową** w zadaniu V nauczyciel nie oznacza błędów ortograficznych, o ile słowo jest zrozumiałe, a jego pisownia nie zmienia jego znaczenia.

Ocena testu diagnozy bieżącej powinna być zgodna z przyjętymi w szkole **wewnątrzszkolnymi zasadami oceniania**. Ze względu na niską wartość diagnostyczną testu (bardzo wąski zakres materiału), analiza wyników dostarczy nauczycielowi informacji o uzyskanych **bieżących efektach kształcenia** oraz efektywności stosowanych metod pracy, co powinno wpłynąć na bieżące planowanie pracy dydaktycznej nauczyciela. Zaleca się, aby po sprawdzonym i ocenionym teście uczeń dokonał samooceny wykorzystując zestaw kryteriów oceniania, który wskaże uczniowi poziom opanowania wiedzy oraz umiejętności z zakresu tematycznego „Żywnienie”.

1.3. Testy diagnozy śródrocznej (2 równoległe testy)

Diagnoza śródroczna obejmuje testowanie kilku bloków tematycznych stanowiących określoną część materiału przewidzianego na dany rok szkolny. Sprawdza zatem znajomość szeregu zakresów tematycznych, różnych aspektów kompetencji komunikacyjnych i sprawności językowych. Proponuje się, aby w przypadku szkoły branżowej I stopnia przeprowadzić test diagnozy śródrocznej na zakończenie semestru, gdyż celem tej właśnie diagnozy jest sprawdzenie poziomu wiedzy nabytej w dłuższym okresie. Niniejsze propozycje testów sprawdzają poziom opanowania umiejętności czytania i słuchania ze zrozumieniem, umiejętność zastosowania czasów przeszłych, tworzenia wypowiedzi pisemnych, znajomości struktur leksykalno-gramatycznych w oparciu o następujące zakresy tematyczne: „Dom”, „Szkoła” oraz „Życie rodzinne i towarzyskie”. Testy są przeznaczone dla uczniów klasy pierwszej szkoły branżowej I stopnia, a na ich rozwiązanie zaleca się przeznaczyć jedną jednostkę lekcyjną.

Wersja A

Zadanie I. (4 pkt) Posłuchaj dwukrotnie czterech wypowiedzi (1.1.–1.4.). Które nazwy pomieszczeń (A–E) pasują do wypowiadających się osób? Rozwiązanie wpisz w wykropkowane miejsca. Jedna nazwa pomieszczenia została podana dodatkowo.

A) the bathroom ..... B) the living room ..... C) the kitchen .....
 D the bedroom ..... E) the basement .....

1.1. – .....

1.2. – .....

1.3. – .....

1.4. – .....

Zadanie II. (6 pkt) Wybierz odpowiedzi (A, B lub C), które poprawnie uzupełniają zdania (2.1.– 2.6.).

2.1. I ..... at school yesterday.

A) wasn't   B) am not   C) weren't

2.2. What ..... when I called you last night?

A) did you do   B) were you doing   C) you did

2.3. After I ..... from school, I started to look for a job.

A) had graduated   B) was graduating   C) graduated

2.4. Meg ..... for her exam at eight o'clock last night.

A) studied   B) had studied   C) was studying

2.5. I was walking home when I ..... my friend Paul.

A) had seen   B) saw   C) was seeing

2.6. The teacher ..... the children a song yesterday.

A) taught   B) was teaching   C) taught

Zadanie III. (5 pkt) Przeczytaj dialogi (3.1.– 3.5.) i wybierz prawidłową odpowiedź (A, B, C).

3.1. X: .....

Y: Sure, what would you like me to do?

A) May I ask you something? B) Could you do me a favour? C) Shall I help you?

3.2. X: Could you lend me some money?

Y: Sorry, I'm broke!

X: ..... I'll manage.

A) Don't mention it. B) Not at all. C) Never mind.

3.3. X: Could you help me with the preparation for my mum's birthday party?

Y: .....

X: That's a pity.

A) With pleasure. What shall I do? B) I'd love to but I am very busy. C) I'm sorry I couldn't come to the party.

3.4. X: Shall I come with you and help you do the shopping for the party?

Y: .....

X: Are you sure you'll manage?

A) Thanks. I'll be OK. B) Yes, please. C) My pleasure.

3.5. X: What are your plans for this weekend?

Y: .....

A) I'm visiting my friend. B) I sometimes visit my friend. C) I visited my friend.

Zadanie V. (5 pkt) Przeczytaj tekst dotyczący systemu edukacji. Które z podanych zdań (4.1.– 4.5.) są zgodne z treścią tekstu (T), a które nie (F)? Zakreśl prawidłową odpowiedź: T lub F.

The education system in the UK

As you know, there are separate education systems in England, Wales, Scotland and Northern Ireland, so the ages students start a certain type of school may vary a little bit.

School in the UK is obligatory for students aged between five to sixteen. Younger children can attend the nursery schools or a playgroup.

Students start their education with the primary school, which lasts for 6 years (Years 1 to Year 6). Sometimes, the primary school in the UK is divided into infant school (the first two years) and junior school (the next four years).

Years 7 and 8 are the first two years of secondary school education in the UK. All students have to study such subjects as Maths, English, Science and another foreign language, for example Spanish, Italian or German. At the age of thirteen students start their three final years of secondary school education (Year 9–11). In Years 10 and 11, students prepare for the GCSE exam. At the age of sixteen (Years 12 and 13), students can start further two-year-education which leads to A-level exams, which are necessary to become a university student. Years 12 and 13 are also the university preparation for students.

The school year consists of three terms and students have about twelve weeks of holiday during a school year.

(Tekst własny)

4.1. The system of education is the same all over the UK. T/F

4.2. The UK students have to attend school by the age of sixteen. T/F

4.3. Infant school is another name for nursery school. T/F

4.4. The four last years of primary education is called junior school. T/F

4.5. Only students with an A-level certificate may study at a university. T/F

Zadanie V. (8 pkt) Napisz odpowiedź do wiadomości e-mail otrzymanej od swojego brytyjskiego kolegi. W odpowiedzi uwzględnij następujące informacje:

- twoi członkowie rodziny (przedstaw ich, napisz, jaką pracę wykonują, ile mają lat) – 3 pkt;
- twoje miejsce zamieszkania (duże miasto / miasteczko / wieś; co podoba ci się w Twoim miejscu zamieszkania, a co nie?) – 3 pkt

Początek i koniec listu został podany. Użyj 50–70 słów.

Topic: Picture of my family

Hi Preston,

How are you? Last time I promised to send you the photo of my family, and here it is.

So, let me introduce my family to you. As you can see, there are my grandparents in the picture. Their names are Peter and Susan. They are my mum's parents. They live together with us in our house. Next to them, there are my parents— Mike and Mary. My mum is a vet and my dad is an electrician. They are great parents and I'm never bored with them.

In the foreground, there are my younger siblings – Emily and Frank. Emily's 9 years old and my brother's 8 years old. They attend the primary school in the local town. As you can see, we live in a village but I like it very much although sometimes it is tiring when I want to meet friends or go shopping to the town mall. Anyway, I love it. Now, I want you to tell me about your family. If you could send a picture of them, it would be awesome.

Hope to hear from you soon,

Hugs,

Mark

(Tekst własny)

Hi Mark,

How are you? Thanks for your e-mail. I want to tell you about my family.

.....
 .....

See you soon,

Best wishes,

Preston

Wersja B

Zadanie I. (4 pkt) Posłuchaj dwukrotnie czterech wypowiedzi (1.1.–1.4.). Które nazwy pomieszczeń (A–E) pasują do wypowiadających się osób? Rozwiązanie wpisz w wykropkowane miejsca. Jedna nazwa pomieszczenia została podana dodatkowo.

A) the bedroom ..... B) the basement..... C) the kitchen.....
 D) the bathroom..... E) the living room .....

1.1. – .....

1.2. – .....

1.3. – .....

1.4. – .....

Zadanie II. (6 pkt) Wybierz odpowiedzi (A, B lub C), które poprawnie uzupełniają zdania (2.1.– 2.6.).

2.1. In my last test I ..... lots of mistakes!

- A) made   B) make   C) was making

2.2. Yesterday, I ..... my English exam! I am so happy!

- A) was passing   B) had passed   C) passed

2.3. I couldn't visit you. I ..... from 7 p.m. to 9 p.m. for my Maths test.

- A) was studying   B) studied   C) were studying

2.4. Andy was relieved when he found out he.....his exam.

- A) was passing   B) had passed   C) passed

2.5. What ..... when I called at eight last night?

- A) did you do   B) have you done   C) were you doing

2.6. How long ago ..... their tickets?

- A) they bought   B) were they buying   C) did they buy

Zadanie III. (5 pkt) Przeczytaj dialogi (3.1.– 3.5.) i wybierz prawidłową odpowiedź (A, B, C).

3.1. X: .....

Y: Sure, what shall I do?

- A) Could you do me a favour?   B) My brother's coming today.   C) May I ask you something?

3.2. X: Can I borrow some money from you?

Y: Sorry, I'm broke!

X: ..... I'll manage.

- A) Are you sure.?   B) Not at all.   C) Never mind.

3.3. X: Could you help me move out next week?

Y: .....

X: That's a pity.

- A) What do you want me to do?   B) I'd love to but I'm out of town.
C) I'm sorry I was busy last week.

3.4. X: Can you close the window? It's cold in here.

Y: .....

- A) Thanks. I'll be OK.   B) Yes, please.   C) Sure, no problem.

3.5. X: What were you doing yesterday at 8p.m?

Y: .....

- A) I was watching a TV series.   B) I visited my friend.   C) I saw my dentist.

Zadanie IV. (5 pkt) Przeczytaj tekst dotyczący system edukacji. Które z podanych zdań (4.1.– 4.5.) są zgodne z treścią tekstu (T), a które nie (F)? Zakreśl prawidłową odpowiedź: T lub F.

The education system in the UK

As you know, there are separate education systems in England, Wales, Scotland and Northern Ireland, so the ages students start a certain type of school may vary a little bit.

School in the UK is obligatory for students aged between five to sixteen. Younger children can attend the nursery schools or a playgroup.

Students start their education with the primary school, which lasts for 6 years (Years 1 to Year 6). Sometimes, the primary school in the UK is divided into infant school (the first two years) and junior school (the next four years).

Years 7 and 8 are the first two years of secondary school education in the UK. All students have to study such subjects as Maths, English, Science and another foreign language, for example Spanish, Italian or German. At the age of thirteen students start their three final years of secondary school education (Year 9–11). In Years 10 and 11, students prepare for the GCSE exam. At the age of sixteen (Years 12 and 13), students can start further two-year-education which leads to A-level exams, which are necessary to become a university student. Years 12 and 13 are also the university preparation for students.

The school year consists of three terms and students have about twelve weeks of holiday during a school year.

(Tekst własny)

4.1. Students start their education in every part of the UK at the same age.	T/F
4.2. Children younger than five can attend the kindergarten.	T/F
4.3. The four last years of primary education is called infant school.	T/F
4.4. All the UK primary schools are divided into infant and junior schools.	T/F
4.5. At the age of sixteen students can complete their education.	T/F

Zadanie V. (8 pkt) Napisz odpowiedź do wiadomości e-mail otrzymanej od Twojego brytyjskiego kolegi. W odpowiedzi uwzględnij następujące informacje:

- rodzaj domu/mieszkania, w jakim mieszkasz (kto mieszka z Tobą, pomieszczenia w Twoim domu/mieszkanii) – 3 pkt;
- Twoje miejsce zamieszkania (duże miasto / miasteczko/ wieś; co podoba Ci się w Twoim miejscu zamieszkania, a co nie?) – 3 pkt

Początek i koniec listu został podany. Użyj 50–70 słów.

Topic: Picture of my family

Hi Preston,

How are you? Last time I promised to send you the photo of my family house, and here it is.

It is a kind of a semi-detached house as you can see in the photo. It is located in the suburbs.

The house isn't big but there's a plenty of room for everyone. There are 3 bedrooms – my parents' bedroom, my sisters' one and of course my bedroom. There is a small kitchen, 2 bathrooms and an attic. My younger siblings – Emily and Emma are 9 years old. They are twins and they share their bedroom. My bedroom is the place where I spend most of my time. I study there, watch TV, play computer games and sleep. I have there my desk and computer – the most important things in my room.

As you can see, we live in the suburbs. I like it very much although sometimes it is tiring when I want to meet friends or go shopping to the town mall. There's a bus stop nearby but buses don't run quite often. Anyway, I like this place because it's peaceful and I can rest there.

Now, I want you to tell me about your house and family. If you can send a picture of it, it would be awesome.

Hope to hear from you soon,

Hugs,
Mark

(Tekst własny)

Hi Mark,

How are you? Thanks for your e-mail. I want to tell you about my family and my house.

.....
.....

Hope to hear from you soon or even see you soon,

Best wishes,
Preston

Klucz odpowiedzi/kryteria oceniania wypowiedzi pisemnej

Wersja A

1.1. B	1.2. C	1.3. D	1.4. A	2.1. A	2.2. B	2.3. A
2.4. C	2.5. B	2.6. C	3.1. B	3.2. C	3.3. B	3.4. A
3.5. A	4.1. F	4.2. T	4.3. F	4.4. F	4.5. T	

Wersja B

1.1. E	1.2. C	1.3. A	1.4. D	2.1. A	2.2. C	2.3. A
2.4. B	2.5. C	2.6. C	3.1. A	3.2. C	3.3. B	3.4. C
3.5. A	4.1. T	4.2. T	4.3. F	4.4. F	4.5. T	

Transkrypcja:

Speaker 1: Mary, please, come here. You have forgotten to turn the TV off and also there's the blanket lying on the sofa.

Speaker 2: Mum, can you tell me where the eggs and tomatoes are? And which pan should I use to prepare scrambled eggs?

Speaker 3: Susan, could you please close the door and turn the music down? You were supposed to study not to listen to music, right?

Speaker 4: Peter, can you come here and tidy up after your shower? There are the towels on the floor and the floor's wet. Do something with it right now!

(Tekst własny)

W zadaniu V uczeń może zdobyć łącznie 8 punktów – 3 punkty za przekazanie pierwszej informacji, 3 punkty za przekazanie drugiej informacji oraz 2 punkty za poprawność środków językowych przyznawane według tabeli opracowanej przez CKE (kryteria oceniania wypowiedzi pisemnej). Przy ocenie poprawności użytych środków leksykalno-gramatycznych należy pamiętać o tym, że uczniowie są na poziomie A2. Zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ) poziom A2 w pisaniu charakteryzuje się następującymi cechami:

- uczeń potrafi pisać teksty składające się z prostych wyrażen i zdań połączonych prostymi spójnikami;
- potrafi napisać ciąg prostych wyrażen i zdań o własnej rodzinie, warunkach mieszkaniowych, wykształceniu (ESOKJ :65).

2 punkty – brak błędów lub nieliczne błędy niezakłócające komunikacji lub sporadycznie zakłócające komunikację.

1 punkt – liczne błędy niezakłócające komunikacji lub czasami zakłócające komunikację lub bardzo liczne błędy niezakłócające komunikacji.

0 punktów – liczne błędy często zakłócające komunikację lub bardzo liczne błędy czasami lub często zakłócające komunikację.

Kartoteka testów diagnozy śródrocznej (wersja A i B)

a) treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Znajomość środków językowych:

Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych) umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów:

- 2) „Dom” (miejsce zamieszkania, opis domu, pomieszczeń i wyposażenia);
- 3) „Szkoła” (miejsca w szkole, system oświaty);
- 5) „Życie rodzinne i towarzyskie” (członkowie rodziny, koledzy i przyjaciele).

II. Uczeń rozumie ze słuchu proste typowe wypowiedzi (np. rozmowy) w standardowej odmianie języka (zadanie I):

5. określa kontekst wypowiedzi (miejsce, sytuację).

III. Uczeń rozumie proste wypowiedzi pisemne (...) (zadanie IV i V):

3. znajduje w tekście określone informacje.

V. Uczeń tworzy krótkie, proste, zrozumiałe wypowiedzi pisemne (...) (zadanie V):

1. opisuje ludzi (...), miejsca;
5. wyraża i uzasadnia swoje opinie (...);
7. przedstawia wady i zalety różnych rozwiązań.

IX. Uczeń dokonuje samooceny (...).

XII. Uczeń stosuje strategie komunikacyjne (zadanie IV).

b) wyszczególnienie umiejętności, poprzez które stopień opanowania wiedzy może być oceniany:

- umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji;
- umiejętność stosowania strategii komunikacyjnych (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, rozumienia tekstu zawierającego nieznane słowa i zwroty);
- umiejętność posługiwania się środkami językowymi przydatnymi w skutecznym komunikowaniu się w języku angielskim w mowie i w piśmie;
- odwoływanie się do wiedzy ogólnej, wiedzy o świecie;
- umiejętność słuchania ze zrozumieniem, selekcjonowania i kategoryzowania informacji;
- umiejętność tworzenia krótkich wypowiedzi pisemnych.

c) poziom opanowania wiedzy

- Wiedza:
  - A) zapamiętanie nowych słów (zadanie II i III);
  - B) zrozumienie wiadomości pisemnej oraz ustnej (zadanie I, IV i V).
- Umiejętności:
  - C) stosowanie wiadomości do rozwiązania zadań zamkniętych (zadanie II i III);
  - D) stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych (zadanie V).

d) zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/umiejętności

Kryteria (skala):

- Rozumiesz ze słuchu wypowiedzi zawierające informacje z zakresu tematycznego „Dom” (nazwy pomieszczeń, meble) (1 pkt – słabo, 2 pkt – przeciętnie, 3 pkt – dobrze, 4 pkt – wspaniale).
- Umiejętnie posługujesz się czasami przeszłymi (1–2 pkt – słabo, 3 pkt – przeciętnie, 4 pkt – dobrze, 5 pkt – bardzo dobrze, 6 pkt – wspaniale).
- Posługujesz się podstawowym zasobem środków językowych i potrafisz zareagować na typową sytuację z życia codziennego (1 pkt – słabo, 2 pkt – przeciętnie, 3 pkt – dobrze, 4 pkt – bardzo dobrze, 5 pkt – wspaniale).
- Potrafisz zrozumieć tekst w języku angielskim i znaleźć w nim właściwe informacje (1 pkt – słabo, 2 pkt – przeciętnie, 3 pkt – dobrze, 4 pkt – bardzo dobrze, 5 pkt – wspaniale).
- Potrafisz napisać prostą nieformalną wypowiedź pisemną dotyczącą członków rodziny oraz miejsca zamieszkania (1–2 pkt – słabo, 3–4 pkt – przeciętnie, 5–6 pkt – dobrze, 7 pkt – bardzo dobrze, 8 pkt – wspaniale).

Komentarz metodyczny: Zaleca się dostosowanie testu do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (dostosowanie wielkości czcionki i interlinii, nieoznaczanie błędów ortograficznych w przypadku uczniów z dysleksją, korzystanie z transkrypcji tekstu słuchanego w przypadku ucznia z deficytem słuchu) i zgodnie z zaleceniem poradni psychologiczno-pedagogicznej w przypadku niektórych uczniów wydużyć czas na napisanie testu.

Ocenianie testu należy przeprowadzić zgodnie z wewnątrzszkolnymi zasadami oceniania. Zaleca się, aby po sprawdzonym i ocenionym teście uczeń dokonał samooceny, wykorzystując zestaw kryteriów oceniania, który wskaże mu poziom opanowania poszczególnych sprawności językowych (słuchanie ze zrozumieniem, czytanie ze zrozumieniem, reagowanie językowe oraz umiejętność tworzenia tekstów pisemnych) z zakresów tematycznych „Dom”, „Szkoła” oraz „Życie rodzinne i towarzyskie”.

1.4. Test diagnozy na zakończenie (2 równoległe testy)

Test diagnozy końcowej powinien być przeprowadzony na koniec nauki w pierwszej klasie szkoły branżowej I stopnia. Proponowane przez autorkę testy sprawdzają następujące kompetencje: gramatyczną i leksykalną oraz umiejętności: rozumienia tekstu słuchanego i pisanego oraz umiejętność tworzenia krótkich tekstów użytkowych. Testy odnoszą się do następującego zakresu tematycznego: „Edukacja”, „Praca”, „Kultura” i „Świat przyrody”. Na rozwiązanie testu proponuje się jedną jednostkę lekcyjną. Wynik testu powinien stanowić obiektywną informację dla ucznia, jaki poziom kompetencji oraz umiejętności osiągnął, a dla nauczyciela informację zwrotną co do skuteczności stosowanych przez niego metod i technik nauczania na lekcjach języka angielskiego.

Wersja A

Zadanie I. (4 pkt) Zapoznaj się z nazwami programów telewizyjnych podanymi poniżej. Usłyszysz dwukrotnie zapowiedzi pięciu programów. Przyporządkuj im nazwy, wpisując odpowiednie litery (A–E) w wykropkowane miejsca (1.1.–1.4). Jedna nazwa programu została podana dodatkowo i nie pasuje do żadnej zapowiedzi.

- A) gardening programme
- B) fashion programme
- C) sports programme
- D) weather forecast
- E) music programme

1.1. – .....

1.2. – .....

1.3. – .....

1.4. – .....

Zadanie II. (4 pkt) Przeczytaj tekst zawierający wskazówki dotyczące umiejętności uczenia się języków obcych. Które z podanych zdań (4.1.–4.5.) są zgodne z treścią tekstu (T), a które nie (F)? Zakreśl prawidłową odpowiedź: T lub F.

Study Skills Tips

Do you want to be a perfect language learner? If yes, you need to think about your studying, understand what you like and dislike, identify your strengths and weaknesses. There are many methods of learning a language. Find out about some of the most useful suggestions which may help you become a better and better language learner:

- Don't be afraid of making mistakes. Just learn from them.
- Do group activities. People use language to communicate with other people. Always look for a chance to talk with other students.
- Make notes during every class. Notes help you to remember new language. Look at your notes when you do your homework.
- Use a dictionary to check the meaning of words you don't know.
- Think in the language you're learning outside the classroom. When you're shopping or walking down the street, remember useful words and phrases.
- Get some extra practice. Test and improve your language, reading and listening skills with self-study material. You can find a lot of online exercises.
- Imagine yourself speaking in the language. Many good language learners can see and hear themselves speaking in the language. This helps their motivation.
- Enjoy the process of learning. Have fun with the language. Watch a TV series or a film, listen to songs, play video games or read a book.

Remember, it's never too late to become a good language learner, just follow the tips presented above.

Źródło: learnenglish.britishcouncil.org (tekst zmodyfikowany; dostęp: 2.09.2022).

- 2.1. A good language learner doesn't make mistakes. T/F
- 2.2. To be a better language learner you shouldn't avoid group work. T/F
- 2.3. Notes will help language learners during their homework. T/F
- 2.4. Your learning process should take place also outside the classroom. T/F
- 2.5. It's not a good idea to treat language learning as a fun activity. T/F

Zadanie III. (8 pkt) Przeczytaj zdania (3.1.–3.8.) i wybierz prawidłową odpowiedź.

- 3.1. This time last year I *studied* / *was studying* at university.
- 3.2. I have *a few* / *very little* money.
- 3.3. I enjoy *playing* / *to play* online games.
- 3.4. I would like *making* / *to make* a reservation, please.
- 3.5. They seem interested *in/about* your speech.
- 3.6. If the bus is late, *I am* / *will be* late for school.
- 3.7. Are you cold? OK, *I'm going to* / *I'll* close the window.
- 3.8. Look at the traffic! *We're going to be* / *We'll be* late for school.

Zadanie IV. (4 pkt) Przeczytaj tekst. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, tak aby otrzymać logiczny i poprawny gramatycznie tekst. Zakreśl literę A, B lub C.

How To Protect The Environment At Home

Everyone can do something to help the environment to be clean. You can consider some steps you can take in your own home. You should be responsible 4.1 ..... setting a good example to your family members.

Explore the idea of buying energy-saving appliances. At the beginning, it may cost more but then, you will see, some money 4.2. .... because you will use less energy. The 4.3. .... step is to replace regular light bulbs into energy-saving ones.

Reduce the use of car travel. It is, of course, comfortable but also expensive. Consider 4.4. .... public transport, walking and bike riding. If you must travel by car, use the fuel efficient vehicle.

Save water! Look at all the taps in your house whether they are dripping or not. If yes, remember to fix them. Choose a short shower than a bath, it saves lots of water.

- 4.1. A) at   B) for   C) with
 4.2. A) was saved   B) will save   C) will be saved
 4.3. A) easier   B) easy   C) easiest
 4.4. A) using   B) to use   C) Use

Zadanie V. (10 pkt) Właśnie zakończył się Twój ostatni dzień tego roku szkolnego. Napisz o tym na swoim blogu:

- napisz co robiłaś/robiłeś tego dnia;
- napisz o najciekawszym, Twoim zdaniem, wydarzeniu, które miało miejsce w trakcie tego roku szkolnego;
- napisz, jaki przedmiot był Twoim najlepszym w tym roku i dlaczego;
- napisz o swoich wakacyjnych planach.

Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z czterech podpunktów, pamiętając, że długość tekstu powinna wynosić od 80 do 130 słów (nie licząc słów w zdaniach, które są wytłuszczone). Ocenie podlegać będą umiejętność pełnego przekazania informacji (4 punkty), spójność i logika wypowiedzi (2 punkty), bogactwo językowe (2 punkty) oraz poprawność językowa (2 punkty).

.....
 .....

Wersja B

Zadanie I. (4 pkt) Zapoznaj się z nazwami programów telewizyjnych podanymi poniżej. Usłyszysz dwukrotnie zapowiedzi pięciu programów. Przyporządkuj im nazwy, wpisując odpowiednie litery (A–E) w wykropkowane miejsca (1.1–1.4). Jedna nazwa programu została podana dodatkowo i nie pasuje do żadnej zapowiedzi.

- A) music programme
 B) sports programme
 C) fashion programme
 D) education programme
 E) gardening programme

- 1.1. – .....
 1.2. – .....

1.3. – .....

1.4. – .....

Zadanie II. (4 pkt) Przeczytaj tekst zawierający wskazówki dotyczące umiejętności uczenia się języków obcych. Które z podanych zdań (4.1.–4.5.) są zgodne z treścią tekstu (T), a które nie (F)? Zakreśl prawidłową odpowiedź: T lub F.

Study Skills Tips

Do you want to be a perfect language learner? If yes, you need to think about your studying, understand what you like and dislike, identify your strengths and weaknesses. There are many methods of learning a language. Find out about some of the most useful suggestions which may help you become a better and better language learner:

- Don't be afraid of making mistakes. Just learn from them.
- Do group activities. People use language to communicate with other people. Always look for a chance to talk with other students.
- Make notes during every class. Notes help you to remember new language. Look at your notes when you do your homework.
- Use a dictionary to check the meaning of words you don't know.
- Think in the language you're learning outside the classroom. When you're shopping or walking down the street, remember useful words and phrases.
- Get some extra practice. Test and improve your language, reading and listening skills with self-study material. You can find a lot of online exercises.
- Imagine yourself speaking in the language. Many good language learners can see and hear themselves speaking in the language. This helps their motivation.
- Enjoy the process of learning. Have fun with the language. Watch a TV series or a film, listen to songs, play video games or read a book.

Remember, it's never too late to become a good language learner, just follow the tips presented above.

Źródło: learnenglish.britishcouncil.org (tekst zmodyfikowany; dostęp: 2.09.2022).

2.1. It is natural for a good language learner to learn from mistakes. T/F

2.2. To be a better language learner, look for an opportunity to work in a team. T/F

2.3. Notes won't help language learners during their homework. T/F

2.4. Learning process takes place only inside the classroom. T/F

2.5. To be more motivated, you should see yourself speaking English. T/F

Zadanie III. (8 pkt) Przeczytaj zdania (3.1.–3.8.) i wybierz prawidłową odpowiedź.

3.1. Margaret hurt her knee while she ran / was running.

3.2. Few/Very little students understand Maths.

3.3. My aunt promised taking / to take us to the concert.

3.4. Do you mind to wait / waiting for me a few minutes?

3.5. She's responsible for/about feeding her dog twice a day.

3.6. If I go to the shops this afternoon, I will buy/would buy some chocolate for you.

3.7. I forgot your drink! I'm going to / I'll go and get it now.

3.8. This time last week I flew / was flying to Paris.

Zadanie IV. (4 pkt) Przeczytaj tekst. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, tak aby otrzymać logiczny i poprawny gramatycznie tekst. Zakreśl literę A, B lub C.

How To Protect The Environment At Home

Everyone can do something to help the environment to be clean. You can consider some steps to be taken in your own home. You should be responsible for setting a good example to your family members.

Explore the idea of 4.1. .... energy – saving appliances. At the beginning, it may cost more but then, you will see, some money will be saved because you will use 4.2. .... energy. The easiest step is to replace regular light bulbs into energy-saving ones.

Reduce the use of car travel. It is, of course, comfortable but also expensive. Consider using public transport, walking and bike riding. If you must travel by car, use the fuel efficient vehicle.

Save water! Look 4.3. .... all the taps in your house whether they are dripping or not. If yes, remember to fix them. Choose a short shower than a bath, it always 4.4. .... lots of water.

(Tekst własny)

4.1. A) to buy   B) buying   C) buy

4.2. A) fewer   B) less   C) least

4.3. A) after   B) for   C) at

4.4. A) saves   B) is saving   C) has saved

Zadanie V. (10 pkt) Niedawno rozpoczęłeś/rozpoczęłaś pracę wakacyjną. Napisz e-mail do swojego angielskiego kolegi/koleżanki:

- napisz, dlaczego zdecydowałeś się na pracę w wakacje;
- napisz, co to za praca i jakie masz obowiązki;
- opowiedz, jak wyglądał Twój pierwszy dzień w pracy;
- napisz, co zamierzasz zrobić z zarobionymi pieniędzmi.

Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z czterech podpunktów, pamiętając, że długość tekstu powinna wynosić od 80 do 130 słów (nie licząc słów w zdaniach, które są wytłuszczone). Ocenie podlegać będą umiejętność pełnego przekazania informacji (4 punkty), spójność i logika wypowiedzi (2 punkty), bogactwo językowe (2 punkty) oraz poprawność językowa (2 punkty).

.....
 .....

Klucz odpowiedzi / kryteria oceniania wypowiedzi pisemnej

Wersja A

1.1. A	1.2. E	1.3. C	1.4. B	2.1. F	2.2. T	2.3. T
2.4. T	2.5. F	3.1. was studying		3.2. very little		
3.3. playing		3.4. to make		3.5. in	3.6. will be	
3.7. I'll		3.8. We're going to be	4.1. B			4.2. C
4.3. C		4.4. A				

Wersja B

1.1. E	1.2. A	1.3. B	1.4. C	2.1. T	2.2. T	2.3. F
2.4. F	2.5. T	3.1. was running		3.2. Few		
3.3. to take		3.4. waiting	3.5. for		3.6. will buy	
3.7. I'll	3.8. was flying	4.1. B	4.2. B	4.3. C		4.4. A

Transkrypcja:

So, if you haven't decided yet what programme you would like to watch this evening, I will give you a brief look at what we have there for you.

1. The weather affects everyone and everything, especially the colder seasons as autumn and winter. Mary Cooper is going to inform you how to protect your garden trees, bushes and flowers from the cold weather. She will introduce many useful tips to you. Don't miss it!

2. This evening you can rest from school or work and just visit with us Opera House in Sydney. There, they will host the world famous singers who will entertain you with a good choice of songs popular in the seventies. And the viewers will also have the chance to vote for their top singer.

3. It's June, but unfortunately it seems to be colder than usual this month. Anyway, we hope the weather won't affect the footballers' performance and this evening we will have the opportunity to watch the first European Cup match. Germany hosts Spain. It is a must to see it even if you aren't a football geek.

4. This evening, we will help the viewers who want to brush up their style. You will get to know what clothes are fashionable and which are out of fashion now. We will show you how easy it is to buy good quality clothes in second hand shops and also, you'll get familiar with some sewing ideas. Be there with us!

(Tekst własny)

W zadaniu V uczeń może zdobyć łącznie 10 punktów – 6 punktów za przekazanie informacji (1 pkt za każdą omówioną informację oraz 0,5 pkt za rozwinięcie informacji), 1 punkt za spójność i logikę wypowiedzi, 2 punkty za bogactwo językowe (zwracając uwagę na wykorzystane słownictwo z zakresu tematycznego edukacja oraz praca) oraz 1 punkt za poprawność środków językowych. Alternatywnie, można ocenić zadanie V zgodnie z kryteriami oceniania wypowiedzi pisemnej na maturze z języka angielskiego na poziomie podstawowym opracowanymi przez Centralną Komisję Egzaminacyjną w Informatorze o Egzaminie Maturalnym z języka angielskiego.

Kartoteka testów diagnozy na zakończenie (wersja A i B)

a) treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Znajomość środków językowych:

Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych) umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:

- 3) edukacja – (...) uczenie się – w tym uczenie się przez całe życie, (...) życie szkoły, system oświaty;
- 4) praca – np. zawody i związane z nimi czynności i obowiązki, miejsce pracy, praca dorywcza, wybór zawodu, poszukiwanie pracy, warunki pracy i zatrudnienia;
- 9) kultura – np. dziedziny kultury, (...) media;
- 13) świat przyrody – np. pogoda, klimat, (...) zagrożenia i ochrona środowiska naturalnego.

II. Uczeń rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności (...) wypowiedziane w naturalnym tempie, w standardowej odmianie języka (zadanie I):

- 2) określa główną myśl wypowiedzi lub fragmentu wypowiedzi.

III. Uczeń rozumie wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności (...) (zadanie II):

- 4) znajduje w tekście określone informacje.

V. Uczeń tworzy proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (...), (np. (...) e-mail, list prywatny, (...) wpis na blogu) (zadanie V):

- 2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;
- 3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
- 4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;
- 12) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

X. Uczeń dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem.

XIII. Uczeń stosuje strategie komunikacyjne (...) (zadania II, V).

b) wyszczególnienie umiejętności, poprzez które stopień opanowania wiedzy może być oceniany:

- umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji (zadanie II);
- umiejętność słuchania ze zrozumieniem, selekcjonowania i kategoryzowania informacji; zrozumienie ogólnego znaczenia oraz konkretnych szczegółów (zadanie I);
- umiejętność tworzenia krótkich wypowiedzi pisemnych (zadanie V);
- umiejętność relacjonowania wydarzeń z przeszłości i nawiązywanie do planów na przyszłość (zadanie V);
- posługiwanie się zakresem leksykalno-gramatycznym o umiarkowanym stopniu trudności (zadanie III i IV).

c) poziom opanowania wiedzy

▪ Wiedza:

A) zapamiętanie: uczeń pamięta zakres środków językowych (leksykalnych, gramatycznych) umożliwiających rozumienie i tworzenie tekstów w zakresie tematów zawartych w podstawie programowej język obcy nowożytny dla poziomu III B S 1.1 (zadanie V i II);

B) zrozumienie: uczeń rozumie wypowiedzi pisemne i ustne o umiarkowanym stopniu trudności dotyczące tematów kultura oraz podróżowanie i turystyka; określa główną myśl tekstu, kontekst wypowiedzi, znajduje w tekście określone informacje (zadanie I i II).

▪ Umiejętności:

C) stosowanie wiadomości do rozwiązania zadań zamkniętych (zadanie III i IV);

D) stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych: uczeń tworzy krótką wypowiedź pisemną (zadanie V).

d) zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/umiejętności

Kryteria (skala):

- Uczeń rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności (zadanie I) (1 pkt – słabo, 2 pkt – przeciętnie, 3 pkt – dobrze, 4 pkt – wspaniale).
- Uczeń rozumie wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności (zadanie II) (1 pkt – słabo, 2 pkt – przeciętnie, 3 pkt – dobrze, 4 pkt – bardzo dobrze, 5 pkt – wspaniale).
- Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych) (zadania III i IV) (1–3 pkt – słabo, 4–6 pkt – przeciętnie, 7–8 pkt – dobrze, 9–10 pkt – bardzo dobrze, 11–12 – wspaniale).
- Uczeń tworzy proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (zadanie V):

Treść:

1 punkt:

- Uczeń odniósł się do 1 elementu i go rozwinął.
- Uczeń odniósł się do 2 elementów, których nie rozwinął.
- Uczeń odniósł się do 2 elementów, z których rozwinął 1 element.

2 punkty:

- Uczeń odniósł się do 2 elementów i te 2 elementy rozwinął.
- Uczeń odniósł się do 3 elementów, rozwinął 1.
- Uczeń odniósł się do wszystkich 4 elementów, rozwinął 1 lub nie rozwinął żadnego elementu.

3 punkty:

- Uczeń odniósł się do 3 elementów i je rozwinął.
- Uczeń odniósł się do 3 elementów i rozwinął 2.
- Uczeń odniósł się do 4 elementów i rozwinął 2 elementy.

4 punkty:

- Uczeń odniósł się do 4 elementów i je rozwinął.
- Uczeń odniósł się do wszystkich 4 elementów i rozwinął 3 z nich.

Spójność i logika wypowiedzi:

- 0 punktów: wypowiedź jest w znacznej mierze niespójna/nielogiczna.
- 1 punkt: wypowiedź zawiera usterki w spójności/logice na poziomie zdań oraz/lub całego tekstu.
- 2 punkty: wypowiedź jest w całości lub w znacznej większości spójna (logiczna), zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu.

Zakres środków językowych (bierze się pod uwagę zróżnicowanie struktur leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi):

- 0 punktów: bardzo ograniczony zakres środków językowych w znacznym stopniu uniemożliwiający realizację polecenia.
- 1 punkt: ograniczony zakres środków językowych; w wypowiedzi użyte są głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości.
- 2 punkty: zadowalający zakres środków językowych; oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań.

Poprawność środków językowych (błędy gramatyczne, leksykalne i ortograficzne oraz ich wpływ na komunikatywność wypowiedzi):

- 0 punktów: liczne błędy w znacznym stopniu zakłócające komunikację.
- 1 punkt: liczne błędy niezakłócające komunikacji lub sporadycznie zakłócające komunikację.
- 2 punkty: brak błędów lub nieliczne błędy niezakłócające komunikacji, lub nieliczne błędy sporadycznie zakłócające komunikację.

Komentarz metodyczny: Zaprezentowany test na zakończenie ma charakter diagnozy sumującej, jednakże powinno się zrezygnować z wystawiania ocen cząstkowych uczniom. Uzyskane wyniki wskażą uczniom ich obecny poziom kompetencji językowej oraz zidentyfikują ich mocne i słabe strony.

ROZDZIAŁ II

Testy diagnostyczne badające przyrost wiedzy i umiejętności

Testy pomiaru przyrostu wiedzy i umiejętności dostarczają nie tylko informacji na temat przyrostu wiedzy ucznia, ale pełnią też rolę motywacyjną, pokazując uczniowi, jaką drogę pokonał w procesie kształcenia. Diagnoza tego typu powinna składać się z zadań komunikacyjnych i językowych opracowanych według programu nauczania, pozwalając uczącemu się zaprezentować swoje umiejętności (ESOKJ 2003). Celem zaproponowanych testów jest zbadanie stopnia przyrostu wiedzy i umiejętności u uczniów, tym samym dostarczenie im konkretnych informacji zwrotnych o obszarach, w których odnieśli sukces oraz o obszarach do poprawy. Taka informacja zwrotna daje uczniom możliwość racjonalnego kształtowania własnej strategii uczenia się, a zatem także poczucia odpowiedzialności za swoje osiągnięcia.

Aby dokonać diagnozy przyrostu wiedzy i umiejętności, proponuje się przeprowadzić 2 testy sprawdzające te same umiejętności w odstępie co najmniej 9 miesięcy, na przykład na początku roku szkolnego (test w wersji A) i przed końcem roku szkolnego (test w wersji B). Pierwszy test (Wersja A) będzie punktem wyjścia do badania przyrostu wiedzy i umiejętności uczniów w dalszym procesie kształcenia. Materiał wykorzystany w zaprezentowanych testach dotyczy zakresów tematycznych („Edukacja”, „Praca” i „Życie prywatne”, „Zdrowie”), sprawności językowych (czytanie i słuchanie ze zrozumieniem, umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej) oraz elementów leksykalno-gramatycznych realizowanych przez uczniów szkoły branżowej I stopnia w trakcie drugiego roku nauki. Testy przeznaczone są do zrealizowania w ciągu jednej godziny lekcyjnej.

Wersja A

Zadanie I. (5 pkt) Spośród odpowiedzi A, B, C, wybierz tę, która właściwie uzupełnia każdą parę zdań (1.1.–1.5.).

1.1. The ..... from my hotel window is incredible.

Her point of ..... is quite strange.

A) sight   B) view   C) look

1.2. Where was this photo.....?

He has ..... his driving test twice.

A) made   B) done   C) taken

1.3. I live in a semi-detached ..... in the suburbs.

We're moving ..... this Saturday.

A) flat   B) house   C) home

1.4. What do you do to keep.....?

This dress doesn't ..... you. Choose a smaller size.

A) fit   B) shape   C) suit

1.5. Get up and ..... your bed, please!

If you aren't satisfied with the T-shirt you bought, you should .....
a complaint.

A) tidy   B) lay   C) make

Zadanie II. (5 pkt) Usłyszysz dwukrotnie tekst prezentujący profile zawodowe dwóch osób: Susan i Mary. Które z poniższych zdań (2.1.–2.5) są zgodne z treścią nagrania (True), a które nie (False). Zaznacz True, jeśli odpowiedź jest prawdziwa lub False, jeśli jest fałszywa.

2.1. Susan has worked in many different countries. True/False

2.2. Susan has a longer work experience. True/False

2.3. Susan is keen on outdoor sports. True/False

2.4. Mary manages a large team of people. True/False

2.5. Mary entered a lot of competitions connected with her job. True/False

Zadanie III. (5 pkt) Przeczytaj informacje na temat dwóch szkół językowych. Które z podanych zdań (3.1.–3.5.) są zgodne z treścią tekstu (True), a które nie (False)? Zaznacz pasującą odpowiedź.

Preston School of English

Choose one of our three schools and learn English at the most reasonable prices. Choose from Liverpool, Manchester or London. Make friends and practise your English at the same time! Accommodation options include host families in the weekly course price. There are two courses available:

- Intensive course: 30 hours per week, Monday–Thursday 10 a.m.–6 p.m. and Friday 10 a.m.–1 p.m.
- Part-time course: 15 hours per week, Monday–Friday, mornings (9 a.m.–12 p.m.) afternoons (2–5 p.m.) or evenings (5–8 p.m.).
- There is also a special exam preparation course with extra focus on grammar, vocabulary, and exam practice. It is 18 hours per week, Monday to Thursday 9 a.m.–1 p.m., Friday 9 a.m.–11 a.m.
- Prices (per week):
  - Intensive: £550
  - Mornings: £210
  - Afternoons: £250
  - Evenings: £280
  - Exam preparation: £320

Big Ben School of English

One-to-one classes and groups in Oxford. We have well-qualified and experienced teachers. You can build your own course, just choose the skills that suit your needs. You may also choose the times that work for you. There are two courses available:

- General English**: English skills: reading, writing, listening, speaking; Grammar and vocabulary.

- English for Life: English for business; English for doctors; English for engineers; University English
- There is also an exam preparation course available (from 5 to 32 hours per week).
- Prices (per hour):
  - General English classes: £12 per hour
  - English for Life classes: £16 per hour
  - Exam preparation classes: £12 per hour
  - One-to-one classes: please email for prices

Hours: Monday to Friday 8 a.m.–10 p.m.; Saturday 8 a.m.–12 p.m.

** General English classes are only available with a minimum of two students.

Źródło: learnenglish.britishcouncil.org; tekst zmodyfikowany (dostęp: 2.09.2022)

- 3.1. Big Ben School of English offers the stay in the home of the family during the course. True/False
- 3.2. Only Big Ben School of English offers individual lessons. True/False
- 3.3. In both schools all the teachers have taught before. True/False
- 3.4. In Preston School you can choose the number of hours you want to study. True/False
- 3.5. In both schools you can choose the times when you want to learn English. True/False

Zadanie IV. (5 pkt) Uzupełnij poniższe minidialogi (4.1.–4.5.), wybierając prawidłową odpowiedź: A, B lub C.

4.1. X: Whose dog is it?

Y: .....

- A) My neighbour   B) My neighbour's   C) My neighbours

4.2. X: Merry Christmas!

Y: .....

- A) Thanks, me too!   B) Not at all!   C) The same to you!

4.3. X: What .....

Y: Cartoons and comedies.

- A) do you like   B) are you like   C) do you look like

4.4. X: Would you like to go to the theatre with me?

Y: .....

X: So, be ready at 7 p.m.

- A) Sure, why not?   B) How come?   C) Wouldn't I?

4.5. X: .....

Y: I've got a sore throat.

- A) What should I do?   B) What's the matter?   C) That's incredible!

Zadanie V. (6 pkt) Miałeś/miałaś pojechać z wizytą do kolegi z Anglii, niestety złamałeś/załamałaś nogę. W e-mailu do kolegi:

- opisz, co Ci się przytrafiło i zrelacjonuj okoliczności, w których doszło do kontuzji;
- napisz o zaleceniach lekarza;
- opisz, jak się teraz czujesz;
- ustal termin nowego wyjazdu.

Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z podpunktów, pamiętając, że długość tekstu powinna wynosić od 60 do 100 słów. W wypowiedzi będą oceniane przekazane informacje (4 pkt) oraz poprawność leksykalno-gramatyczna (2 pkt). Początek i koniec e-maila zostały podane.

Hi Pete,

I'm afraid I've got some bad news!

.....
 .....

Looking forward to hearing from you,

All the best,

XYZ

Wersja B

Zadanie I. (5 pkt) Spośród odpowiedzi A, B, C, wybierz tę, która właściwie uzupełnia każdą parę zdań (1.1.–1.5.).

1.1. The TV's too loud. Can you ..... the volume down, please?

Don't ..... around! Your ex-boyfriend is sitting behind you in the corner.

A) make   B) turn   C) put

1.2. How do you ..... on with your classmates?

I hope, I will ..... married soon.

A) get   B) become   C) do

1.3. Why are you trying to change the .....?

Chemistry is not my favourite school .....

A) topic   B) theme   C) subject

1.4. The party was a disaster because none of my friends showed .....

It's ..... to you what job you want to do in the future.

A) in   B) up   C) on

1.5. Could I borrow your phone? My phone has got a ..... battery.

I have always live in a three-bedroom .....

A) flat   B) dead   C) apartment

Zadanie II. (5 pkt) Usłyszysz dwukrotnie tekst na temat Uniwersytetu Cambridge. Które z poniższych zdań (2.1.–2.5.) są prawdziwe (True), a które nie (False). Zaznacz właściwą odpowiedź.

- 2.1. The University of Cambridge is the oldest university in the world. True/False
- 2.2. There are more than 120 Nobel laureates who attended the University of Cambridge. True/False
- 2.3. The library of Cambridge University has got up to 3 million books. True/False
- 2.4. The University of Cambridge consists of 41 colleges. True/False
- 2.5. Fewer than 20 per cent of students got into the University of Cambridge in 2020. True/False

Zadanie III. (5 pkt) Przeczytaj tekst. Na podstawie informacji w nim zawartych określ, które z podanych zdań (3.1.–3.5.) są zgodne z treścią tekstu (T), a które nie (F)? Zaznacz właściwą odpowiedź.

A) summer job in the UK – Victoria's blog

22nd June – finally I've got my passport!

I'm going to work in the UK this summer. I have been thinking about Liverpool. I have my cousin there so there won't be any problem with the accommodation. He and his fiancée have got one spare bedroom. Their detached house is located in the suburbs about 20 minutes to the city centre by public transport. It is not so bad.

The hardest part is over because finally, I've got my passport! I have been waiting more than three weeks to get it. Before summer there are long queues of people waiting for their passports.

23rd June – I need to find a job!

There are many summer jobs available for people like me in the UK. I am still a student (17-year-old student) so I may choose only the jobs not requiring experience and qualifications. I can be a baby sitter, a kitchen helper, a paperboy (I'm sure, it's not for me), restaurant server or I can help people in their garden, for example mowing the lawns. Of course, I can't work in any places which require an age limit of 18 or higher. I have found out that my current minimum wage is £4.55, it's really great. I will get paid through PAYE which means a pay as you earn system and unfortunately, I'll need to start paying taxes.

26th June – I have found a job!

Finally, I have found a job! Luckily, the previous experience was not needed. I'll be a part of Holiday Club staff. I'll help in running a club for children. My job will be to provide fun to children aged 2–5 (lots of outdoor activities, trips, workshops and more). I think I'll like it. Now, I need to apply for my work visa and then, just book my flight to Liverpool.

6th July – Starting a job!

When I got to the Holiday Club, I was surprised to see so many children! Over twenty-five. Most of them were crying after their parents had left them in the club. Moreover,

it was so loud! I don't know how I'll survive six hours a day there! It's definitely not for me although my workmates are really friendly, the atmosphere is ok, but... I think the wage is too low as there is so much responsibility. I think I should start looking for another job. This one is definitely not for me.

- 3.1. Victoria has been waiting almost three weeks to get her passport. True/False
 3.2. Victoria had applied for the work visa before she found a job. True/False
 3.3. Workers under the age of 18 don't have to pay taxes. True/False
 3.4. She doesn't think the job in the Holiday Club is well-paid. True/False
 3.5. Victoria is going to find another summer job. True/False

Zadanie IV. (5 pkt) Uzupełnij poniższe minidialogi (4.1.–4.5.), wybierając prawidłową odpowiedź A, B) lub C.

4.1. X:..... this season of the year?

Y: It's usually cool and rainy.

- A) What's the weather like   B) How's the weather   C) What's the weather

4.2. X: ..... to a piece of cake, please.

Y: Thank you.

- A) Feel free   B) Help yourself   C) Go ahead

4.3. X: .....

Y: Sure, what shall I do for you?

- A) How about meeting   B) Could you give me a hand   C) How can I help you

4.4. X: Could I have my keys back, please?

Y: .....

X: Thanks.

- A) Go ahead   B) Don't mention it   C) Here you are

4.5. X: What time should we.....?

Y: I think, we should leave the hotel at 10 a.m.

- A) check in   B) check out   C) move out

Zadanie V. (6 pkt) Miałeś/miałaś pojechać z wizytą do kolegi z Anglii, niestety zachorowałeś. W e-mailu do kolegi:

- odwołaj swoją wizytę z powodów zdrowotnych;
- napisz o zaleceniach lekarza;
- opisz, jak się teraz czujesz;
- zaproponuj wspólny wyjazd, jak tylko wyzdrowiejesz.

Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z podpunktów, pamiętając, że długość tekstu powinna wynosić od 60 do 100 słów. W wypowiedzi będą oceniane przekazane informacje (4 pkt) oraz poprawność leksykalno-gramatyczna (2 pkt). Początek i koniec e-maila zostały podane.

Hi Mark,
I'm afraid I've got some bad news!

.....
.....

Looking forward to hearing from you,
All the best,
XYZ

Klucz odpowiedzi / kryteria oceniania wypowiedzi pisemnej

Wersja A

1.1. B	1.2. C	1.3. B	1.4. A	1.5. C	2.1. T	2.2. F
2.3. T	2.4. T	2.5. F	3.1. F	3.2. T	3.3. F	3.4. T
3.5. T	4.1. B	4.2. C	4.3. A	4.4. A	4.5. B	

Transkrypcja:

Susan: I am a chef with 12 years' experience of cooking and managing the cooking process in one of the most famous restaurant in the UK. I have won many international prizes in important cooking contests. I enjoy working with people from all over the world, therefore in my team, there are people from many countries. Moreover, I have international experience of working in Spain, Croatia, Germany, the USA) and Brazil. I also speak Italian and German. I have graduated from Birmingham University and then I began working on my culinary skills under chef Marco Sierre at the Harley's restaurant. When I am not working, I spend my time climbing the mountains, swimming and diving.

Mary: I am an experienced sales manager with 15 years' experience of developing customer service teams. I am skilled in team cooperation, successful communication, motivation and building effective sales teams. After ten years of working in sales and customer service at Bell Bank, I am now the sales office manager of a team of 80 workers at Northern General Plastics Ltd. I have an MBA) from Edinburgh University and a degree in Business Studies from Bristol University. I am creative and hardworking, passionate about my work and I enjoy working with others. When I am not working, I enjoy reading books.

(Tekst własny)

Wersja B

1.1. B	1.2. A	1.3. C	1.4. B	1.5. A	2.1. F
2.2. T	2.3. F	2.4. F	2.5. T	3.1. F	3.2. F
3.3. F	3.4. T	3.5. T	4.1. A	4.2. B	4.3. B

Transkrypcja:

The University of Cambridge was founded in 1209 and it is the third oldest university in the world. It is one of the most prestigious universities in the world, the world's second-best university and the best in Europe. It has got over 120 Nobel laureates.

The university does not have a central campus. Its facilities are located in different parts of the city and many of its college buildings are rich in history and tradition. One of the most magnificent buildings is King's College Chapel. There are also gardens and grounds along the river Cam. The university library with over 3 million books has got a copy of every book published in Great Britain.

Today Cambridge University consists of 31 colleges with over 13 thousand students.

If you think about applying to Cambridge University, you have to get the best possible grades, read a lot, prepare for your interview and admission tests, show your passion to the subject you are interested in, stay ahead in all your tests. It does not seem so easy. In 2020 over 20 thousand students applied the university but only 19% of them were offered a place (3,900 students). The most competitive courses at Cambridge University are Medicine, Computer Science, Architecture, Engineering, Economics and Law. So, will you become a part of Cambridge University family?

Źródło: en.wikipedia.org, tekst zmodyfikowany (dostęp: 2.09.2022)

W zadaniu V uczeń może zdobyć łącznie 6 punktów – 4 punkty za przekazanie rozwiniętych informacji oraz 2 punkty za poprawność środków językowych.

Kartoteka testów badających przyrost wiedzy i umiejętności (wersja A i B)

a) treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych) umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów:

- 3) „Edukacja”;
- 4) „Praca” (np. zawody i związane z nimi czynności i obowiązki);
- 5) „Życie prywatne” (formy spędzania czasu wolnego);
- 11) „Zdrowie”.

II. Uczeń rozumie proste wypowiedzi ustne (...):

- 5) znajduje w wypowiedzi określone informacje.

III. Uczeń rozumie proste wypowiedzi pisemne(...):

- 4) znajduje w tekście określone informacje.

VII. Uczeń reaguje w formie prostego tekstu pisanego (...):

- 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;
- 4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie (...);
- 8) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje (...).

XIII. Uczeń stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) i strategie kompensacyjne, w przypadku gdy nie zna lub nie pamięta wyrazu (np. upraszczanie formy wypowiedzi, zastępowanie innym wyrazem, opis, wykorzystywanie środków niewerbalnych).

XIV. Uczeń posiada świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami).

b) wyszczególnienie umiejętności, poprzez które stopień opanowania wiedzy może być oceniany:

- umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji (zadanie III);
- umiejętność słuchania ze zrozumieniem, selekcjonowania i kategoryzowania informacji; zrozumienie ogólnego znaczenia oraz konkretnych szczegółów (zadanie II);
- posługiwanie się podstawowym zakresem środków językowych w zakresie tematów: „Świat przyrody”, „Edukacja”, „Zdrowie”, „Praca” (zadanie I i zadanie IV);
- tworzenie wypowiedzi pisemnej (zadanie V).

c) poziom opanowania wiedzy

I. Wiadomości

- A) Zapamiętanie: uczeń pamięta zakres środków językowych (leksykalnych, gramatycznych) umożliwiających rozumienie i tworzenie tekstów w zakresie tematów: zdrowie, świat przyrody, edukacja, praca (zadanie V);
- B) Zrozumienie: uczeń rozumie czytany i słuchany tekst dotyczący tematów praca oraz zdrowie (zadanie III);

II. Umiejętności

- C) stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych: uczeń reaguje w typowych sytuacjach (zadanie I i IV);
- D) stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych: uczeń tworzy krótką wypowiedź pisemną (zadanie V).

d) zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/umiejętności

Kryteria (skala):

- Znasz wybrane wyrażenia (z zakresów tematycznych: „Zdrowie”, „Świat przyrody”, „Nauka i technika”, „Praca” oraz „Edukacja”) (1 – słabo, 2 – przeciętnie, 3 – dobrze, 4 – bardzo dobrze, 5 – wspaniale).
- Rozumiesz prostą wypowiedź ustną z zakresu tematycznego „Praca” i „Życie prywatne” i potrafisz znaleźć w niej określone informacje (1 – słabo, 2 – przeciętnie, 3 – dobrze, 4 – bardzo dobrze, 5 – wspaniale).
- Potrafisz zrozumieć i prosty tekst pisany z zakresu tematycznego „Edukacja” i znaleźć w nim określone informacje (1 – słabo, 2 – przeciętnie, 3 – dobrze, 4 – bardzo dobrze, 5 – wspaniale).
- Potrafisz reagować w typowych sytuacjach, wykorzystując poznane środki leksykalno-gramatyczne (1 – słabo, 2 – przeciętnie, 3 – dobrze, 4 – bardzo dobrze, 5 – wspaniale).
- Potrafisz napisać prostą nieformalną wypowiedź pisemną dotyczącą zakresu tematycznego zdrowie (1–2 – słabo, 3 – przeciętnie, 4 – dobrze, 5 – bardzo dobrze, 6 – wspaniale).

Komentarz metodyczny: W niniejszych testach badających przyrost wiedzy zastosowano spójny układ (te same kompetencje językowe oraz typy zadań występują w obu wersjach testu). Dzięki takiemu układowi nauczyciel ma możliwość porównać wyniki

uczniów na początku kształcenia w drugiej klasie szkoły branżowej I stopnia oraz pod koniec klasy drugiej. W oparciu o wyniki testu w wersji A nauczyciel może zaplanować działania wspierające dla uczniów, a pod koniec roku szkolnego sprawdzić przyrost ich umiejętności (test w wersji B) uzyskanych w trakcie realizacji tego kształcenia. Dzięki porównaniu wyników nauczyciel pozyska informację na temat efektywności zastosowanych metod nauczania. Zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy i umiejętności będzie stanowił rzetelną informację dla ucznia na temat stopnia opanowania danej kompetencji oraz drogi, jaką przebył w ciągu całego roku szkolnego. Nie zaleca się wystawienia ocen cząstkowych z testów przyrostu wiedzy, gdyż ich celem jest weryfikacja efektów kształcenia osiągniętych przez uczniów oraz wyciągnięcie wniosków do dalszej pracy.

Korzystając z zaproponowanego testu badającego przyrost wiedzy i umiejętności, należy dostosować jego formę do uczniów **ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi** zgodnie z zaleceniami poradni psychologiczno-pedagogicznej. W przypadku uczniów słabowidzących oraz niedowidzących zaleca się zastosowanie powiększonej czcionki (np. Arial 16 lub 18) oraz większego odstępu między liniami tekstu. W przypadku uczniów z deficytem słuchu należy pozwolić na korzystanie z transkrypcji tekstu słuchanego. W przypadku uczniów ze stwierdzoną dysleksją rozwojową w zadaniu V nauczyciel nie oznacza błędów ortograficznych pod warunkiem, że słowo jest zrozumiałe, a jego pisownia nie zmienia jego znaczenia.

ROZDZIAŁ III

Arkusze samooceny i oceny koleżeńskiej

3.1. Samoocena

Samoocena (self-assessment) jest jednym z kluczowych elementów w procesie kształcenia, gdyż stawia ucznia w samym centrum tego procesu, sprzyja rozwojowi niezależności i autonomii ucznia, który zaczyna być świadomy zarówno swoich mocnych stron, jak również tych aspektów, które wymagają poprawy (Zimmerman 2002). Samoocena pozwala uczniowi na pozytywne kształtowanie wizerunku siebie jako ucznia odnoszącego sukcesy, który – dokonując autorefleksji – analizuje to, co już umie powiedzieć, potrafi nazwać i co rozumie. Dzięki zastosowaniu na lekcji języka angielskiego samooceny, uczeń uczy się odpowiedzialności za rezultaty własnej pracy, wiary we własne możliwości oraz uświadamia sobie własne kompetencje językowe (Maziarska-Lesisz 2019).

Samoocena jest jedynie środkiem do osiągnięcia celu, jakim jest rozwój kompetencji ucznia. Jest pierwszym krokiem na drodze do samodzielnego oraz zindywidualizowanego uczenia się. Kształtowanie tej umiejętności jest procesem, zatem aby osiągnąć oczekiwane efekty uczeń powinien systematycznie dokonywać refleksji dotyczących swoich postępów w procesie uczenia się (ESOKJ 2003).

Zaproponowany arkusz samooceny został opracowany jako dodatek do scenariusza lekcji *Accommodation for our guests – zakwaterowanie dla naszych gości* do programu nauczania języka angielskiego dla szkoły branżowej I stopnia autorstwa Justyny Maziarskiej-Lesisz. Lekcja przeznaczona jest dla uczniów klasy pierwszej szkoły branżowej I stopnia, a jej celem jest przygotowanie oferty zakwaterowania dla grupy młodzieży przyjeżdżającej na wizytę studyjną.

Arkusz samooceny

Skala: tak / częściowo / nie

Warto zostawić puste miejsce na wpisanie komentarza przez wypełniającego np. „Obszary do poprawy”.

- Potrafię współpracować w grupie.
- Znam słownictwo związane z bazą noclegową (*single/ double/ twin room, hotel facilities*).
- Znam słownictwo z zakresu tematycznego „Dom”. Znam nazwy pomieszczeń, sprzętów oraz umeblowania w języku angielskim.
- Potrafię korzystać ze słownika języka angielskiego.
- Potrafię wyszukać informacje dotyczące bazy noclegowej na angielskich stronach internetowych.
- Potrafię zrozumieć tekst dotyczący oferty zakwaterowania (dostępny na autentycznych portalach oferujących bazy noclegowe, np. booking.com).
- W sytuacjach komunikacyjnych w razie wystąpienia trudności wiem, jak skutecznie przekazać komunikat (na przykład poprzez zastosowanie parafrazy, synonimu, poprzez uproszczenie zdania).
- Potrafię napisać ofertę dotyczącą poszukiwanego zakwaterowania.
- Potrafię zaprezentować ustnie efekty wspólnej pracy grupowej.

Wypełniając arkusz samooceny, uczeń powinien zastanowić się nad obszarami do poprawy oraz nad sposobem pracy nad nimi. Arkusz także pomoże uczniowi zinterpretować swoje mocne i słabe strony, co z pewnością przybliży go do sukcesu w opanowaniu danej umiejętności.

3.2. Ocena koleżeńska

Ocena koleżeńska, podobnie jak samoocena uczniowska, wpisuje się w strategię oceniania kształtującego. Zanim nauczyciel zaproponuje ocenę koleżeńską, powinien zadbać o bezpieczne warunki, w których uczniowie nauczą się oceniać pracę kolegów w sposób obiektywny i bez rywalizacji. Należy pamiętać, że ocena koleżeńska powinna odnosić się do ściśle ustalonych kryteriów sukcesu.

W scenariuszu lekcji *How to write a cover letter – writing skills / Jak napisać list motywacyjny – ćwiczenia w pisaniu* (scenariusz przeznaczony do realizacji z uczniami klasy drugiej szkoły branżowej II stopnia) autorka poradnika metodycznego (do programu nauczania języka angielskiego dla szkoły branżowej I i II stopnia) w części podsumowującej lekcję proponuje ocenę koleżeńską (Śnieg 2021). Po napisaniu listu motywacyjnego uczniowie sprawdzają sobie nawzajem realizację punktów wpisujących się w kryteria sukcesu (ocena z listą kontrolną):

- Czy list zawiera odpowiedni formalny zwrot grzecznościowy otwierający list?
- Czy list zawiera odpowiedni zwrot grzecznościowy zamykający list?
- Czy list zawiera wyjaśnienie, w jakim celu został napisany?
- Czy list zawiera informacje o wykształceniu kandydata?
- Czy list zawiera informacje o doświadczeniu kandydata?
- Czy list zawiera informacje o umiejętnościach niezbędnych do wykonywania pracy, o którą kandydat aplikuje?
- Czy list zawiera cechy osobowości kandydata?
- Czy list zawiera stosowne zakończenie, zasygnalizowanie oczekiwania na odpowiedź? (Śnieg 2021).

Po dokonaniu oceny zgodnej z listą kontrolną uczniowie wypełniają ankietę, która głównie dotyczy aktywności oraz postaw uczniów w trakcie lekcji języka angielskiego.

Arkusz ceny koleżeńskiej

Skala: tak; częściowo/czasami; nie wiem; nie

Na lekcji:

- Chętnie odpowiadasz na pytania zadane przez nauczyciela w trakcie lekcji.
- Chętnie współpracujesz w grupie / pracujesz w parze.
- Pracując w grupie, pełnisz rolę lidera.
- Pracując w grupie/parze, porozumiewasz się w języku angielskim.
- Cechuje Cię pozytywna postawa wobec nauki języka angielskiego.
- Potrafisz przyjąć krytykę ze strony innych uczniów.
- Cechuje Cię życzliwa postawa w stosunku do innych uczniów.
- Cechuje Cię ciekawość w poszukiwaniu możliwości uczenia się języka angielskiego.
- Wspierasz innych uczniów w nauce języka angielskiego.

Po wypełnieniu ankiety uczniowie mogą przekazać sobie nawzajem komentarz poprzez zastosowanie techniki o nazwie **kanapka informacji zwrotnej**, która składa się z trzech informacji: komentarz pozytywny, konstruktywna krytyka ze wskazówką oraz ponownie komentarz pozytywny (Sterna 2014).

ROZDZIAŁ IV

Arkusze formatywnej i sumującej ewaluacji kompetencji kluczowych

Wiedza, umiejętności i odpowiednie postawy przekształcają się w kompetencje. Zgodnie z Zaleceniami Rady Unii Europejskiej kompetencje kluczowe to te, których uczeń potrzebuje do samorealizacji i rozwoju osobistego, do bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia (Dz. Urz. UE 2018, C189/1). Dlatego właśnie rolą szkoły jest wspieranie młodych ludzi w kształtowaniu i rozwijaniu tych kompetencji. Program nauczania języka angielskiego dla szkoły branżowej I i II stopnia, na którym bazuje niniejsza publikacja, oparty jest na nauczaniu języka zorientowanym na rozwój kompetencji kluczowych.

W przypadku języka angielskiego nauczanego w szkole branżowej I i II stopnia brane będą pod uwagę kompetencje w zakresie rozumienia informacji, w zakresie wielojęzyczności oraz umiejętności uczenia się, pracy zespołowej, krytycznego myślenia, rozwiązywania problemów oraz kreatywność. Nauczyciel powinien pełnić rolę przewodnika ucznia, który wspiera go w procesie przyswajania wiedzy i umiejętności, nadzoruje rozwój kompetencji, które będą towarzyszyć uczniowi w jego życiu społecznym i zawodowym w myśl zasady uczenia się przez całe życie (Maziarska-Lesisz 2019).

Podobnie ocenie służącej analizie i refleksji (będącymi integralną częścią nauczania/uczenia się) podlegają kompetencje uczniów. Kompetencje są umiejętnościami i zdolnościami, które kształtują się na bazie przyswajanej wiedzy, wartościach i doświadczeniu. Ujawniają się one w konkretnym działaniu i wtedy mogą zostać zmierzone i/lub ocenione (Hunziker 2018).

4.1. Arkusz formatywnej ewaluacji kompetencji kluczowych

Ocenianie formatywne (kształtujące) pozwala uczniom uzyskać wgląd w ich mocne i słabe strony, aby móc pracować nad obszarami wymagającymi poprawy. Realizując zasady oceniania kształtującego, uczeń ma możliwość samodzielnego doświadczenia i prawo do uczenia się na błędach. Idea tego typu oceniania opiera się na samoocenie ucznia wspieranej przez nauczyciela, z tego właśnie powodu ocena kształtująca często określana jest mianem dialogu pomiędzy uczącym się a nauczycielem (Czetwertyńska 2005). Celem oceniania kształtującego jest przede wszystkim poprawa procesu uczenia się. Takie działanie zachęca uczniów do przejmowania odpowiedzialności za własny proces edukacyjny oraz pomaga nauczycielowi ocenić efektywność wprowadzonych metod nauczania, wskazując jego mocne i słabe strony oraz sugerując ewentualne zmiany.

Zaproponowany arkusz formatywnej ewaluacji służy ocenie skuteczności pracy na lekcjach języka angielskiego metodą projektu edukacyjnego zaprezentowanego w poradniku metodycznym do programu nauczania języka angielskiego dla szkoły branżowej I i II stopnia (Śnieg 2021). Narzędzie jest przeznaczone dla nauczyciela, a jego celem jest ocena poziomu wykształcenia kompetencji społecznych oraz kompetencji w zakresie rozumienia i tworzenia informacji. Zebrane wyniki pomogą nauczycielowi uzyskać informację zwrotną na temat skuteczności pracy metodą projektu edukacyjnego i ewentualnych zmian w dalszym procesie kształcenia.

Wskaźniki:

- umiejętność uczenia się i pracy w grupie;
- zdolność do uczenia się i pracy indywidualnej;
- chęć do dzielenia się wiedzą;
- chęć do poszukiwania wsparcia w razie potrzeby;
- umiejętność wyrażania własnej opinii w języku angielskim;
- umiejętność negocjowania w języku angielskim;
- umiejętność rozumienia prostych wypowiedzi pisemnych w języku angielskim;
- umiejętność rozumienia prostych wypowiedzi ustnych w języku angielskim;
- umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji;
- umiejętność krytycznego myślenia;
- potrzeba rozumienia i używania języka angielskiego;
- umiejętność radzenia sobie ze stresem w trakcie wypowiedzi ustnej w języku angielskim;
- ciekawość w poszukiwaniu możliwości uczenia się języka angielskiego;
- umiejętność wykorzystania języka angielskiego w sytuacjach zawodowych związanych z branżą, w której kształcą się uczniowie;
- umiejętność dokonywania samooceny;
- znajomość własnych preferowanych strategii uczenia się języka angielskiego.

Skala: 5 – to dotyczy wszystkich moich uczniów, 4 – to dotyczy większości moich uczniów, 3 – to dotyczy połowy moich uczniów, 2 – to dotyczy mniej niż połowy moich uczniów, 1 – to nie dotyczy moich uczniów.

Komentarz metodyczny: Zaleca się zastosowanie arkusza formatywnej ewaluacji kompetencji kluczowych po kilku lekcjach prowadzonych z wykorzystaniem metody projektu edukacyjnego. O efektywności pracy metodą projektu edukacyjnego będzie można mówić wówczas, jeśli nauczyciel w większości przykładów kompetencji zaznaczy liczbę 4 lub 5, co przełoży się na informację, że wszyscy uczniowie w zespole klasowym lub większość z nich skutecznie rozwija kompetencje społeczne oraz kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji dzięki pracy metodą projektu edukacyjnego. W sytuacji, gdy w większości przypadków zaznaczona zostanie odpowiedź 1 bądź 2, nauczyciel uzyska informację o potrzebie ewentualnych zmian podczas pracy metodą projektu na lekcji języka angielskiego.

4.2. Sumująca ewaluacja kompetencji kluczowych

Ewaluacja sumatywna (na wyjściu), zwana inaczej konkluzywną, jest ukierunkowana, w przeciwieństwie do oceny kształtującej, na efekty/rezultaty zrealizowanego programu i bada zmiany, jakie zaszły w wiedzy, umiejętnościach oraz postawach uczniów. Jej celem jest sprawdzenie, czy uczniowie osiągnęli cel programu szkoleniowego, dlatego ten rodzaj ewaluacji powinien być przeprowadzony „na wejściu” oraz na zakończenie etapu kształcenia, w przypadku szkoły branżowej na koniec etapu III.BS1.1 lub III.BS2.1. W ten sposób zarówno uczeń, jak i nauczyciel będą mogli dokonać analizy zmian w zakresie rozwoju kompetencji.

Niniejszy arkusz przeznaczony jest dla uczniów i związany z rozwojem kompetencji kluczowych w zakresie wielojęzyczności, w zakresie przedsiębiorczości oraz kompetencji osobistych, społecznych i w zakresie uczenia się.

Wskaźniki:

- Cechuje mnie kreatywność.
- Jestem świadomy/świadoma swoich mocnych i słabych stron, jeśli chodzi o naukę języka angielskiego.
- Na lekcji języka angielskiego potrafię skutecznie współpracować w grupie / w parze, dzielić się zadaniami, informacjami.
- Potrafię poprosić nauczyciela lub kolegę/koleżankę o pomoc, gdy nie umiem poradzić sobie z zadaniem lub nie rozumiem polecenia do zadania.
- Chętnie pomagam kolegom/koleżankom z klasy, gdy nie potrafią poradzić sobie z zadaniem.
- Gdy czegoś nie rozumiem, szukam informacji w słowniku, podręczniku lub w zasobach internetowych.
- Wiem, w jaki sposób skutecznie uczuć się słownictwa angielskojęzycznego.
- Potrafię wykorzystać narzędzia samooceny do samodzielnej pracy nad językiem.
- Potrafię stosować strategie kompensacyjne, gdy nie znam lub nie pamiętam jakiegoś słowa.
- Potrafię radzić sobie w sytuacjach stresujących, budzących moją niepewność.
- Po otrzymaniu informacji zwrotnej staram się zastosować uzyskane wskazówki, aby poprawić zadanie.
- Potrafię skutecznie porozumiewać się w języku angielskim, wyrażając swoją opinię.
- Cechuje mnie ciekawość w poszukiwaniu możliwości uczenia się języka angielskiego.
- Uczę się języka angielskiego w sposób pozaformalny, np. oglądając filmy w języku angielskim, szukając informacji w języku angielskim.
- Moje wypowiedzi ustne są zrozumiałe dla odbiorcy.
- Dążę do znajomości słownictwa branżowego, które w przyszłości będzie konieczne do funkcjonowania na rynku pracy.

Skala: 4 – to całkowicie mnie dotyczy, 3 – to w większości mnie dotyczy, 2 – to trochę mnie dotyczy, 1 – to w ogóle mnie nie dotyczy.

Komentarz metodyczny: Powyższy arkusz sumatywnej ewaluacji kompetencji kluczowych służy ocenie postępów ucznia w zakresie rozwoju kompetencji osobistych, społecznych i w zakresie uczenia się, w zakresie wielojęzyczności oraz w zakresie przedsiębiorczości.

Aby ocenić swój postęp, uczeń powinien przeprowadzić ewaluację na początku nauki języka angielskiego w szkole branżowej („na wejściu”) oraz pod koniec nauki, stosując do tego celu czterostopniową skalę (objaśnienie pod arkuszem). Porównując punkty na początku oraz pod koniec nauki, uczeń jest w stanie oszacować, czy nastąpił postęp w rozwoju wymienionych kompetencji (strzałka w górę), czy regres (strzałka w dół), lub czy poziom kompetencji jest taki sam na końcu nauki w szkole, jaki był na początku nauki w szkole branżowej (strzałka w prawo w lewo).

Po uzupełnieniu arkusza nauczyciel może wspomóc uczniów dodatkowymi pytaniami, np.: „Co mógłbyś zrobić, aby rozwinąć kompetencje w zakresie wielojęzyczności?”.

ROZDZIAŁ V

Przykłady dobrych praktyk planowania ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych dostosowane do specyfiki przedmiotu i etapu edukacyjnego

Rozwijanie kompetencji kluczowych i uniwersalnych może być z powodzeniem realizowane podczas pracy z uczniami metodą projektu. Metodzie projektu poświęcono szczególną uwagę zarówno w programach nauczania języka angielskiego opracowanych dla szkoły branżowej I i II stopnia oraz w poradniku metodycznym. Atutami tej metody jest rozwijanie kompetencji społecznych (praca w grupie), komunikacja w języku obcym oraz integracja uczniów. Prace projektowe pomagają w kształtowaniu samodzielności i odpowiedzialności uczniów za wypracowany rezultat, poza tym uczą umiejętności planowania, organizowania własnej pracy, dokonywania samooceny.

Możliwość ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych ucznia zostanie zaprezentowana na przykładzie projektów:

- 1) Spacer po Londynie.
- 2) Jak zostać doskonałym kelnerem/kelnerką.
- 3) Kuchnia brytyjska.

Projekt 1

Temat projektu: „Spacer po Londynie”

Zadanie: Przygotujcie multimedialny przewodnik turystyczny po Londynie. Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

- I. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (...) umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:
    8. „Podróżowanie i turystyka”;
    9. „Kultura”;
    13. „Państwo i społeczeństwo”.
  - III. Uczeń rozumie proste wypowiedzi pisemne (...):
    - 3) znajduje w tekście określone informacje.
  - V. Uczeń tworzy krótkie, proste, zrozumiałe wypowiedzi pisemne (...):
    12. stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.
  - VIII. Uczeń przetwarza tekst ustnie lub pisemnie:
    1. przekazuje w języku obcym informacje zawarte w materiałach wizualnych.
  - X. Uczeń dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem.
  - XI. Uczeń współdziała w grupie.
  - XII. Uczeń korzysta ze źródeł informacji w języku obcym.
  - XIII. Uczeń stosuje strategie komunikacyjne.
- Fazy:

1. Podział na grupy

Działania nauczyciela: Pomoc uczniom w dobraniu się w grupy 4–5-osobowe grupy projektowe.

2. Przygotowanie harmonogramu pracy / podział zadań

Działania nauczyciela: Należy wyjaśnić uczniom, na czym będzie polegało ich zadanie. Ustalenie terminu.

Działania uczniów:

- 1) W grupach 4–5-osobowych przygotujcie multimedialny przewodnik po Londynie. Możecie przygotować prezentację w programie PowerPoint, Prezi, LibreOffice Impress, OpenOffice Impress, Prezentacje Google.
- 2) Podzielcie się zadaniami. Jaki program do stworzenia prezentacji multimedialnej wybierze? Kto będzie odpowiedzialny za dobór treści? Kto będzie odpowiedzialny za stronę graficzną prezentacji? Może warto pomyśleć o podkładzie muzycznym? Filmiku?

3. Dobór materiałów i poszukiwanie źródeł informacji

Działania nauczyciela: Nauczyciel podaje linki, spośród których po wstępnym zapoznaniu się uczniowie wybierają te, które będą dla nich przydatne bądź też samodzielnie szukają materiałów, z których będą chcieli skorzystać. Działania uczniów: Przykładowe linki:

- visitlondon.com (dostęp 22.08.2022);
- thrillophilia.com (dostęp 22.08.2022);
- londoncitybreak.com (dostęp 22.08.2022).

4. Realizacja projektu

Działania nauczyciela: Nauczyciel pełni rolę wpierającą/doradczą, odpowiada na pytania. Nauczyciel obserwuje pracę poszczególnych grup, jak również indywidualnych uczniów.

Działania uczniów:

- 1) Sprawdźcie podane przez nauczyciela linki. Dokonajcie analizy. Wybierzcie nie więcej niż 10 punktów/atrakcji/zabytków w Londynie.
- 2) Opracujcie spójną prezentację i przygotujcie się do zaprezentowania jej na lekcji. Dokładnie zapoznajcie się z materiałem prezentacji, dokonajcie podziału ról.

5. Prezentacja wyników projektu.

Działania nauczyciela: Nauczyciel dba o przyjazną atmosferę w klasie w trakcie prezentowania rezultatów projektu.

Działania uczniów: Dokonajcie prezentacji swojego projektu z podziałem na części/role. Odpowiedzcie na ewentualne pytania nauczyciela/rówieśników.

6. Ewaluacja projektu

Działania nauczyciela: Dokonanie oceny pracy grupy jako całości, ale też zwrócenie uwagi na zadania i ich realizację przez poszczególnych uczniów. Korekta uchybień. Jasno sformułowane kryteria ewaluacji.

Działania uczniów: Załącznik – karta ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych ucznia.

7. Podsumowanie pracy projektowej

Nauczyciel: Zachęta do refleksji.

Działania uczniów: Rozmowa w klasie na temat kompetencji kluczowych i uniwersalnych, które były rozwijane podczas realizacji projektu – na podstawie wskaźników z karty ewaluacji kompetencji. Rozmowa na temat trudności, obszarów do poprawy.

Karta ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych

W jakim stopniu:

- w bardzo dużym;
- w średnim;
- w małym;
- nie potrafię.
- Kompetencje:
  - Potrafię skutecznie współpracować w grupie.
  - Potrafię korzystać z anglojęzycznych źródeł informacji (strony internetowe, słowniki, książki).
  - Potrafię formułować proste i zrozumiałe wypowiedzi ustne.
  - Potrafię formułować proste i zrozumiałe wypowiedzi pisemne.
  - Potrafię skutecznie organizować swoją pracę / zarządzać czasem.
  - Potrafię dokonać ewaluacji materiału (spośród linków zaproponowanych przez nauczyciela).
  - Potrafię przetworzyć we właściwy sposób informację (dokonać jej parafrazy).
  - Potrafię tworzyć treści cyfrowe (prezentacje multimedialne, filmy).
  - Potrafię odpowiedzieć na pytania zadane mi po przedstawieniu prezentacji.
  - W trakcie pracy nad prezentacją potrafię kontaktować się wyłącznie w języku angielskim.
  - Potrafię kierować zadaniami grupy, pełnić rolę lidera.

Komentarz metodyczny: Zaprezentowana karta ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych powinna być zastosowana indywidualnie przez każdego ucznia po zakończonym i ocenionym projekcie. Samoocena dokonana przy pomocy powyższego arkusza uświadomi uczniom poziom rozwoju ich kompetencji kluczowych, dając wskazówki, nad którymi kompetencjami powinni jeszcze popracować.

Projekt 2

Temat projektu: Jak zostać doskonałym kelnerem/kelnerką

Zadanie: Przygotujcie film instruktażowy prezentujący, jak być doskonałym kelnerem/kelnerką.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

- I. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (...) umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:
  4. „Praca”.

III. Uczeń rozumie proste wypowiedzi pisemne (...)

3) znajduje w tekście określone informacje.

IV. Uczeń tworzy krótkie, proste, zrozumiałe wypowiedzi ustne (...)

10) przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady);

11) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

VIII. Uczeń przetwarza tekst ustnie lub pisemnie:

1. przekazuje w języku obcym informacje zawarte w materiałach wizualnych.

X. Uczeń dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem.

XI. Uczeń współdziała w grupie.

XII. Uczeń korzysta ze źródeł informacji w języku obcym.

XIII. Uczeń stosuje strategie komunikacyjne.

Fazy:

1. Wstęp do lekcji

Działania nauczyciela: Nauczyciel wyświetla uczniom film (3:15).

Działania uczniów: Na podstawie filmu uczniowie odgadują temat projektu, jaki będą musieli przygotować.

2. Podział na grupy

Działania nauczyciela: Pomoc uczniom w dobraniu się w grupy 3–4 osobowe.

3. Przygotowanie harmonogramu pracy / podział zadań

Działania nauczyciela: Należy wyjaśnić uczniom, na czym będzie polegało ich zadanie. Ustalenie terminu prezentacji pracy.

Działania uczniów:

- 1) W grupach 3–4-osobowych przygotujcie filmik instruktażowy prezentujący zasady bycia doskonałym kelnerem/kelnerką.
- 2) Podzielcie się zadaniami. Zastanówcie się, kto powinien być odpowiedzialny za co. Kto będzie odpowiedzialny za dobór treści? Kto będzie odpowiedzialny za nagranie filmiku? Kto będzie pełnił rolę kelnera/kelnerki, a kto klienta?

4. Dobór materiałów i poszukiwanie źródeł informacji

Działania nauczyciela: Nauczyciel podaje linki, spośród których po wstępnym zapoznaniu się uczniowie wybierają te, które będą dla nich przydatne.

Działania ucznia / Przykładowe linki:

- [youtube.com](https://www.youtube.com/watch?v=...) (1) (dostęp 22.08.2022);
- [youtube.com](https://www.youtube.com/watch?v=...) (2) (dostęp 22.08.2022);
- [youtube.com](https://www.youtube.com/watch?v=...) (3) (dostęp 22.08.2022).

5. Realizacja projektu

Działania nauczyciela: Nauczyciel pełni rolę wspierającą/doradczą, odpowiada na pytania. Nauczyciel obserwuje pracę poszczególnych grup, jak również indywidualnych uczniów.

Działania uczniów:

- 1) Sprawdźcie podane przez nauczyciela linki. Dokonajcie analizy. Początkowo zastanówcie się, jakie cechy powinien mieć doskonały kelner/kelnerka.
- 2) Opracujcie scenariusz filmiku.
- 3) Dokonajcie podziału ról.
- 4) Przećwiczcie scenariusz z podziałem na role.
- 5) Nagrajcie filmik.
- 6) Odtwórzcie film i sprawdźcie, czy konieczne są poprawki.

6. Prezentacja wyników projektu

Działania nauczyciela: Nauczyciel dba o przyjazną atmosferę w klasie w trakcie prezentowania rezultatów projektu.

Działania uczniów: Dokonajcie prezentacji swojego filmu instruktażowego.

7. Ewaluacja projektu

Działania nauczyciela: Dokonanie oceny pracy grupy jako całości. Korekta uchybień. Jasno sformułowane kryteria ewaluacji.

Działania uczniów: Zastosowanie techniki o nazwie *dwie gwiazdy i jedno życzenie*.

8. Podsumowanie pracy projektowej

Działania nauczyciela: Zachęta do refleksji

Działania uczniów: Rozmowa w klasie na temat kompetencji kluczowych i uniwersalnych, które były rozwijane podczas realizacji projektu. Rozmowa na temat trudności, obszarów do poprawy.

Komentarz metodyczny: Po zakończonym projekcie nauczyciel może zaproponować uczniom dokonanie ewaluacji projektu, wykorzystując technikę o nazwie *dwie gwiazdy i jedno życzenie*, która została opisana w poradniku metodycznym dla szkoły branżowej I i II stopnia (Śnieg 2021). Technika ta może posłużyć zarówno jako narzędzie do samooceny uczniowskiej, jak również do oceny koleżeńskiej. Uczniowie opisują zaprezentowany filmik, wskazując dwie dobre strony pracy (*dwie gwiazdy*) oraz jedną kwestię do poprawy (*jedno życzenie*). Po dokonaniu ewaluacji grupa uczniów, która była oceniana, może wspólnie zastanowić się, w jaki sposób dokonać poprawy swojej pracy.

Ewaluacji można również dokonać poprzez zastosowanie karty ewaluacji kompetencji kluczowych zaprezentowanej w projekcie 1 (ze względu na jej uniwersalny charakter).

Projekt 3

Temat projektu: „Kuchnia brytyjska”

Zadanie: Każda grupa przygotowuje dwa przepisy na danie charakterystyczne dla kuchni brytyjskiej, z których w końcowej fazie projektu powstanie polskojęzyczna książka kucharska z przepisami uczniów.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

I. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (...) umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:

5. „Życie rodzinne i towarzyskie”;
6. „Żywnienie”;
9. „Kultura”;
13. „Państwo i społeczeństwo”.

III. Uczeń rozumie proste wypowiedzi pisemne (...):

- 3) znajduje w tekście określone informacje.

V. Uczeń tworzy krótkie, proste, zrozumiałe wypowiedzi pisemne (...):

12. stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.

VIII. Uczeń przetwarza tekst ustnie lub pisemnie:

2. przekazuje w języku polskim główne myśli lub wybrane informacje z tekstu w języku obcym.

X. Uczeń dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem.

XI. Uczeń współdziała w grupie.

XII. Uczeń korzysta ze źródeł informacji w języku obcym.

XIII. Uczeń stosuje strategie komunikacyjne.

Fazy:

1. Podział na grupy

Działania nauczyciela: Pomoc uczniom w dobraniu się w grupy 3–4-osobowe.

2. Przygotowanie harmonogramu pracy / podział zadań

Działania nauczyciela: Należy wyjaśnić uczniom, na czym będzie polegało ich zadanie. Ustalenie szaty graficznej dla przygotowywanych przepisów, tak aby mogły stanowić jedną i spójną całość. Ustalenie terminu prezentacji pracy.

Działania uczniów:

- W grupach 3–4-osobowych przygotujcie w języku polskim dwa przepisy kuchni brytyjskiej.
- Każda 3–4-osobowa grupa mówi na forum klasy, jaki przepis będzie opracowywać, tak aby przepisy nie powielają się.
- Podzielcie się zadaniami. Zastanówcie się, kto powinien być odpowiedzialny za co. W jakiej formie przygotujecie projekt–plakat, plansza informacyjna, broszurka. Kto będzie odpowiedzialny za dobór treści? Kto będzie odpowiedzialny za stronę graficzną projektu?

3. Dobór materiałów i poszukiwanie źródeł informacji

Działania nauczyciela: Nauczyciel podaje linki, spośród których po wstępnym zapoznaniu się uczniowie wybierają te, które będą dla nich przydatne.

Działania uczniów / Przykładowe linki:

- bbcgoodfood.com (dostęp 22.08.2022);
- greatbritishchefs.com (dostęp 22.08.2022);
- jamieoliver.com (dostęp 22.08.2022).

4. Realizacja projektu

Działania nauczyciela: Nauczyciel pełni rolę wspierającą/doradczą, odpowiada na pytania, pomaga w tłumaczeniu przepisów oraz w przeliczaniu jednostek miary. Nauczyciel obserwuje pracę poszczególnych grup, jak również indywidualnych uczniów.

Działania uczniów:

- Sprawdźcie podane przez nauczyciela linki. Dokonajcie analizy. Wybierzcie nie więcej niż dwa przepisy kuchni brytyjskiej. Zamieńcie system imperialny jednostek na system metryczny. Do tłumaczenia przepisów kulinarnych (w celu zrozumienia przepisów) skorzystajcie ze słowników angielsko-polskich w formie tradycyjnej lub skorzystajcie ze słowników internetowych.
- Opracujcie spójny projekt graficzny. Dokładnie zapoznajcie się z gotowym materiałem projektowym, dokonajcie podziału ról.

5. Prezentacja wyników projektu

Działania nauczyciela: Nauczyciel dba o przyjazną atmosferę w klasie w trakcie prezentowania rezultatów projektu.

Działania uczniów: Dokonajcie prezentacji swojego projektu (można zaproponować przygotowanie dań kuchni brytyjskiej w domu bądź na zajęciach praktycznych w szkole i do projektu dołączyć zdjęcia przygotowanej przez grupę potrawy). Odpowiedzcie na ewentualne pytania nauczyciela/rówieśników. Dołączcie opracowane przez siebie przepisy do przepisów przygotowanych przez pozostałe grupy.

6. Ewaluacja projektu

Działania nauczyciela: Dokonanie oceny pracy grupy jako całości. Korekta uchybień. Jasno sformułowane kryteria ewaluacji.

Działania uczniów: Ocena koleżeńska – ocena z listą kontrolną.

7. Podsumowanie pracy projektowej

Działania nauczyciela: Zachęta do refleksji.

Działania uczniów: Rozmowa w klasie na temat kompetencji kluczowych i uniwersalnych, które były rozwijane podczas realizacji projektu. Rozmowa na temat trudności, obszarów do poprawy.

Komentarz metodyczny: W celu dokonania ewaluacji nauczyciel może wykorzystać listę kontrolną zawierającą konkretne wskazówki, które pomogą w sformułowaniu informacji zwrotnej dla grupy uczniów, którzy podlegają ocenie. Nauczyciel może wykorzystać listę kontrolną bezpośrednio po zaprezentowaniu pracy projektowej przez uczniów lub alternatywnie nauczyciel może zaznajomić uczniów z pytaniami z listy kontrolnej przed przystąpieniem uczniów do pracy nad projektem. Dzięki drugiej możliwości wykorzystania listy kontrolnej uczniowie będą wiedzieli, co konkretnie będzie podlegało ocenie. Lista kontrolna może być wykorzystana przez uczniów

w ramach oceny koleżeńskiej. Wówczas zadaniem uczniów będzie zaznaczenie kryteriów, które spełnia dana grupa projektowa.

Przykładowa lista kontrolna:

- Przedstawiona prezentacja przepisów kuchni brytyjskiej jest zrozumiała dla odbiorcy (poprawnie zastosowano środki językowe).
- Grupa wykazała się kreatywnością w przygotowaniu projektu.
- Członkowie grupy jasno i precyzyjnie odpowiadali w języku angielskim na zadane im pytania.
- Grupa dobrze dokonała zamiany jednostek miary z systemu imperialnego na metryczny.
- Każda osoba w grupie miała przydzielone zadania, z których skrupulatnie się wywiązała.
- Dobrano trafne i różnorodne źródła w języku angielskim.
- Praca projektowa została wykonana w zaplanowanym terminie.
- Przekaz prezentacji jest czytelny i komunikatywny.
- Zaprezentowany projekt jest estetyczny, oryginalny i atrakcyjny.
- Uczniowie sprawnie współdziałali w grupie projektowej.

ROZDZIAŁ VI

Arkusze ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych (nauczyciel, uczeń)

Opracowane w niniejszym rozdziale arkusze ewaluacji kompetencji kluczowych mają na celu sprawdzenie, czy ocena stopnia wykształcenia wybranej kompetencji przez ucznia i nauczyciela jest na podobnym poziomie w oparciu o takie kryteria, jak efektywność działań podejmowanych przez nauczyciela, adekwatność form i metod, dostosowanie ich do potrzeb uczniów oraz powszechność działań nauczyciela w celu rozwijania kompetencji kluczowych u uczniów.

6.1. Arkusz ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych dla nauczyciela

W tej części publikacji zostanie przeanalizowany rozwój kompetencji kluczowych i uniwersalnych na przykładzie tworzenia przez uczniów wypowiedzi pisemnych. Na tym etapie edukacji, zgodnie z programem nauczania, uczeń powinien tworzyć proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (m.in. notatka, ogłoszenie, zaproszenie, e-mail, list prywatny, wpis na blogu).

Skala:

- 5 pkt – to dotyczy wszystkich moich uczniów;
- 4 pkt – to dotyczy większości moich uczniów;
- 3 pkt – to dotyczy części moich uczniów;
- 2 pkt – to dotyczy nielicznych uczniów;
- 1 pkt – to nie dotyczy moich uczniów.

Wskaźniki:

- Kompetencje w zakresie wielojęzyczności – uczniowie potrafią rozróżnić formalny i nieformalny styl wypowiedzi i posługiwać się nim adekwatnie do sytuacji.
- Kompetencje cyfrowe oraz w zakresie uczenia się – uczniowie potrafią korzystać z różnych źródeł informacji (słownik, internet, podręcznik), gdy nie znają słowa bądź struktury gramatycznej.
- Kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji – uczniowie tworzą proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne.
- Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się – uczniowie proszą mnie o pomoc, gdy czegoś nie rozumieją.
- Kompetencje obywatelskie – uczniowie potrafią formułować swoje argumenty w jasny i przekonujący sposób.
- Kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji – uczniowie wiedzą, czym cechują się poszczególne rodzaje wypowiedzi pisemnych, np. notatka, wiadomość, e-mail, wpis na blogu.
- Kreatywność – uczniowie w sposób kreatywny realizują zadanie. Nie mają problemu z wymyśleniem treści wypowiedzi.
- Umiejętność pracy zespołowej – uczniowie współpracują w grupie i potrafią dzielić się zadaniami, będąc odpowiedzialnymi za rezultat wspólnego zadania.
- Kompetencje matematyczne – uczniowie potrafią korzystać ze wzorów wypowiedzi, przetwarzać je i tworzyć teksty analogiczne.

- Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się – uczniowie potrafią korzystać ze wskazówek rówieśników, nauczyciela i analizować oraz poprawić popełnione błędy.
- Kompetencje w zakresie wielojęzyczności – uczniowie potrafią stosować strategie kompensacyjne w trakcie tworzenia wypowiedzi pisemnej.
- Kompetencje w zakresie przedsiębiorczości – uczniowie znają swoje słabe i mocne strony i potrafią realnie ocenić poziom realizacji zadania.

6.2. Arkusz ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych dla ucznia

Arkusz ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych przeznaczony dla ucznia jest odwróceniem arkusza dla nauczyciela. Na podstawie zaproponowanego arkusza uczniowie powinni być w stanie ocenić rozwój swoich kompetencji. Arkusz ma na celu poddanie uczniów refleksji nad procesem uczenia się, co umożliwi im bardziej samodzielne i odpowiedzialne kierowanie swoją dalszą edukacją.

Skala:

- 5 pkt – to mnie bardzo dotyczy;
- 4 pkt – to mnie dotyczy;
- 3 pkt – to mnie częściowo dotyczy;
- 2 pkt – to mnie mało dotyczy;
- 1 pkt – to mnie nie dotyczy.

Wskaźniki:

- Kompetencje w zakresie wielojęzyczności – potrafię rozróżnić formalny i nieformalny styl wypowiedzi i doskonale wiem, kiedy i w jakiej sytuacji posługiwać się nim.
- Kompetencje cyfrowe oraz w zakresie uczenia się – potrafię korzystać z różnych źródeł informacji (słownik, internet, podręcznik), a gdy nie znam słowa bądź struktury gramatycznej wiem, gdzie szukać pomocy.
- Kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji – potrafię tworzyć proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne na tematy mi znane.
- Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się – gdy czegoś nie rozumiem, nie waham się poprosić o pomoc nauczyciela bądź rówieśnika.
- Kompetencje obywatelskie – potrafię formułować swoje argumenty w jasny i przekonujący sposób. Są one zrozumiałe.
- Kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji – wiem, czym cechują się poszczególne rodzaje wypowiedzi pisemnych, np. notatka, wiadomość, e-mail, wpis na blogu.
- Kreatywność – realizacja zadania pisemnego przychodzi mi bez problemu. Jestem na tyle kreatywny/kreatywna, że zawsze potrafię wymyślić odpowiednią treść wypowiedzi.
- Umiejętność pracy zespołowej – potrafię współpracować w grupie i dzielić się zadaniami, czuję się odpowiedzialny/odpowiedzialna za rezultat wspólnego grupowego zadania.
- Kompetencje matematyczne – potrafię korzystać ze wzorów wypowiedzi, przetwarzać je i tworzyć teksty analogiczne.
- Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się – potrafię korzystać ze wskazówek rówieśników, nauczyciela i analizować oraz poprawić popełnione błędy.

- Kompetencje w zakresie wielojęzyczności – w sytuacji, gdy nie znam słowa, potrafię zastosować strategie kompensacyjne, np. zastąpić słowo synonimem lub definicją.
- Kompetencje w zakresie przedsiębiorczości – potrafię wskazać swoje mocne i słabe strony i realnie ocenić poziom realizacji mojego zadania.

Zaprezentowane narzędzie pozwala na dokonanie analizy ilościowej (poprzez zsumowanie punktów lub poprzez zwrócenie uwagi na częstotliwość występowania danej liczby od 1 do 5), porównanie różnic w ocenach uczniów i nauczyciela (np. w zakresie wskaźnika dotyczącego umiejętności rozróżnienia formalnego i nieformalnego stylu wypowiedzi nauczyciel wystawił 3 pkt, a uczeń 5 pkt), a także porównanie zarówno grupy uczniów, jak i pojedynczych osób. Analizy ilościowej powinna towarzyszyć analiza jakościowa, którą można przeprowadzić z wykorzystaniem interdyscyplinarnej metody analizy danych SWOT (od ang. *strengths, weaknesses, opportunities, threats*).

6.3. Przeprowadzenie analizy SWOT w oparciu o wyniki ewaluacji kompetencji kluczowej

Zaproponowane w tym rozdziale arkusze miały na celu ewaluację kompetencji kluczowych i uniwersalnych na przykładzie tworzenia tekstów pisanych przez uczniów na III etapie edukacyjnym uczęszczających do szkoły branżowej I i II stopnia. Aby zastosować strategię zmian, jak również poznać słabe i mocne strony wyników ewaluacji kompetencji kluczowych, warto sięgnąć po analizę SWOT. Skrót SWOT pochodzi z języka angielskiego S (*Strengths*) – mocne strony, W (*Weaknesses*) – słabe strony, O (*Opportunities*) – szanse, T (*Threats*) – zagrożenia. Model ten pozwala na zdiagnozowanie, czy i w jakim stopniu proponowane uczniom zadanie na tworzenie wypowiedzi pisemnej przyczyniło się do rozwinięcia kompetencji kluczowych i uniwersalnych (Galant 2012).

Mocne strony (czynniki wewnętrzne – pozytywne):

- Jakie czynniki przyczyniły się do rozwoju kompetencji kluczowych i uniwersalnych uczniów? (regularna praca z uczniami, analiza i korekta błędów, praca ze słownikami/ internetem, zainteresowanie językiem obcym, wysoka frekwencja na zajęciach)

Słabe strony (czynniki wewnętrzne – negatywne):

- Jakie wewnętrzne czynniki miały wpływ na brak rozwoju kompetencji kluczowych i uniwersalnych uczniów? (brak motywacji do pracy, niski poziom wiadomości i umiejętności uczniów, brak zaangażowania się, obawa przed popełnianiem błędów, zbyt mało zadań z zakresu tworzenia wypowiedzi pisemnych)

Szanse (czynniki zewnętrzne – pozytywne):

- Jakie czynniki mogłyby się przyczynić do rozwoju kompetencji kluczowych i uniwersalnych uczniów? (przyjazna atmosfera w klasie nastawiona na uczenie się bez obawy o popełnienie błędów, możliwość wykorzystania kreatywnych wypowiedzi pisemnych w oparciu o technologię informacyjną – np. udział w projekcie eTwinning)

Zagrożenia (czynniki zewnętrzne – negatywne):

- Jakie czynniki mają negatywny wpływ na rozwój kompetencji kluczowych i uniwersalnych uczniów? (nieumiejętne korzystanie ze źródeł informacji, zbyt mało czasu na lekcji na dopracowanie zadania)

BIBLIOGRAFIA

- Czetwertyńska G., 2005, *Konstruktywizm a ocenianie kształtujące. Jak to się dzieje, że wiemy to, co wiemy i co to ma wspólnego z poglądami na ocenianie?*, „Języki Obce w Szkole”, t. 6.
- Czura A., 2012, *Ocena koleżeńska w klasie językowej w gimnazjum – czy warto?*, „Języki Obce w Szkole”, t. 4.
- Europejski system opisu kształcenia językowego*, 2003, Warszawa: CODN.
- Galant A., 2012, *Ewaluacja programu nauczania*, [w:] *Programy nauczania w rzeczywistości szkolnej. Tworzenie – wybór – ewaluacja*, Warszawa: ORE.
- Harmer J., 2003, *The Practice of English Language Teaching*, Harlow: Longman.
- Henning G., 1987, *A Guide to Language Testing*, Cambridge, Mass.: Newbury House.
- Hunziker D., 2018, *Kompetencje bez tajemnic. Rozwijanie kompetencji to nie czary*, Słupsk/Warszawa: Dobra Literatura.
- Komorowska H., 2002, *Sprawdzanie umiejętności w nauce języka obcego. Kontrola – Ocena – Testowanie*, Warszawa: Fraszka Edukacyjna.
- Komorowska H., 2009, *Skuteczna nauka języka obcego. Struktura i przebieg zajęć językowych*, Warszawa: CODN.
- Maziarska-Lesisz J., 2019, *Program nauczania języka angielskiego dla szkoły branżowej I stopnia*, Warszawa: ORE.
- Maziarska-Lesisz J., 2019, *Program nauczania języka angielskiego dla szkoły branżowej II stopnia*, Warszawa: ORE.
- Niemiec-Knaś M., 2011, *Metoda projektów w nauczaniu języków obcych*, Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.
- Skrok, B., *Uczeń dyslektyczny w czasie nauczania zdalnego– tryptyk kryzysowy*, pase.pl (dostęp 2.09. 2021).
- Śnieg K., 2021, *Poradnik metodyczny do programu nauczania języka angielskiego dla szkoły branżowej I i II stopnia*, Warszawa: ORE.
- Wilczyńska W., 1999, *Uczyć się czy być nauczonym? O autonomii w przyswajaniu języka obcego*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Zimmerman B.J., 2002, *Becoming a Self-Regulated Learner: An Overview*, [w:] „Theory into Practice” nr 41/2.

Akty prawne

Zalecenia Rady Unii Europejskiej z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie, Dz. Urz. UE 2018, C189/1.

Katarzyna Śnieg – absolwentka filologii angielskiej Uniwersytetu Śląskiego oraz studiów podyplomowych Uniwersytetu Warszawskiego „Przygotowanie kadry do prowadzenia kształcenia ustawicznego na odległość”. Do roku 2011 wykładowczyni oraz promotorka prac licencjackich w Nauczycielskim Kolegium Języków Obcych w Wodzisławiu Śląskim w zakresie dydaktyki języka angielskiego. Trenerka oraz autorka e-learningowego kursu języka angielskiego dla Partnerstwa na Rzecz Rozwoju „Pomysł na sukces”. Nauczycielka dyplomowana z 27-letnim stażem, egzaminator maturalny, obecnie pracuje w Zespole Szkół Nr 2 im. Wojciecha Korfantego w Jastrzębiu Zdroju na stanowisku nauczyciela języka angielskiego. W swojej pracy regularnie korzysta z nowoczesnych technologii wykorzystując elementy grywalizacji oraz metody przyjazne mózgowi.